

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
REKREASYON YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

**MERSİN İLİNİN MUT İLÇESİNDEKİ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN REKREATİF
AKTİVİTELERE KATILIM ZORLUKLARI**

AYŞE ASLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN

KARAMAN – 2023

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
REKREASYON YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

MERSİN İLİNİN MUT İLÇESİNDEKİ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN REKREATİF
AKTİVİTELERE KATILIM ZORLUKLARI

AYŞE ASLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN

KARAMAN – 2023

**MERSİN İLİNİN MUT İLÇESİNDEKİ LİSE
ÖĞRENCİLERİNİN REKREATİF AKTİVİTELERE
KATILIM ZORLUKLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞE ASLAN

**Enstitü Anabilim Dalı: Rekreasyon Yönetimi
Enstitü Bilim Dalı : Rekreasyon Yönetimi**

**“Bu tez 27/12/2023 tarihinde yüzyüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri
bulunan jüri üyeleri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.”**

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
DOÇ. DR. SAMET AKTAŞ	Başarılı
DOÇ. DR. YUSUF ER	Başarılı
DR. ÖĞR. ÜYESİ FARUK GÜVEN	Başarılı

ETİK BEYAN

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

AYŞE ASLAN
Savunma Tarihi
27/12/2023

ÖNSÖZ

Bu çalışmada Mersin'in Mut ilçesindeki lise öğrencilerinin rekreatif aktivitelere katılım zorlukları araştırılmıştır. Tez çalışmamın planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller doğrultusunda şekillendiren sayın Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN'e, kıymetli arkadaşım Elif HALLİ' ye, Mut'taki anket yaptığım lise öğretmen ve öğrencilerine ve çalışmamda desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
I.BÖLÜM	2
I.1. Boş Zaman ve Tarihsel Gelişimi	2
I.2. Boş Zaman Temel Fonksiyonları.....	3
I.2.1. Dinlenme.....	3
I.2.2. Eğlenme	3
I.2.3. Gelişim	3
I.3. Serbest Zaman.....	4
II. BÖLÜM.....	6
2.1. Rekreasyon Kavramı.....	6
2.1.1. Rekreasyonun Özellikleri	8
2.1.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	8
2.2. Mekansal Açından Rekreasyon.....	9
2.2.1.Açık Alan Rekreasyonu	9
2.2.3. Kapalı Alan Rekreasyonu.....	10
2.3.. Katılımcıların Milliyetlerine Göre Rekreasyon.....	10
2.3.1. Bireyin etkinliklere Katılım Şekline Göre Rekreasyon	11
2.3.2. Grup Olarak Etkinliklere Katılma.....	12
2.3. Rekreasyonun Faydaları.....	12
2.3.1. Fiziksel Faydaları	12
2.3.2. Toplumsal Faydaları.....	13
2.3.3. Psikolojik Faydaları	14
2.4. Aile ve Eğitim	14
2.4.1. Aile Eğitiminin Önemi	15
2.4.2. Okul ve Eğitim.....	16
2.5. Genel Ortaöğretim Kurumları.....	17
2.5.1. Ortaöğretim Kurumlarında Rekreasyon Aktiviteleri	19

2.5.2. Okul İçi Rekreasyon Faaliyetleri.....	20
2.5.3. Okul Dışı Rekreasyon Faaliyetleri.....	20
2.6.. Rekreasyona Katılımın Önündeki Engeller	21
2.6.1. Bireysel Engeller.....	21
2.6.2. Kültürel Engeller.....	21
2.6.3. Sosyal Engeller.....	22
2.6.4. Ekonomik Engeller.....	22
2.6.5. Demografik Engeller	22
2.6.6. Bireyler Arası Engeller	23
2.7. Aile.....	23
2.8. Çevre.....	23
2.9. Zaman.....	24
2.10. Yapısal Engeller.....	24
2.11. Tesis Yetersizliği.....	24
2.12. Ulaşım.....	24
2.3.MATERYAL METOT.....	26
Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	26
Veri Toplama Araçları.....	26
Verilerin Analizi	27
2.4. BULGULAR	28
2.5.TARTIŞMA SONUÇ.....	44
KAYNAKLAR	52
EKLER	58
ÖZGEÇMİŞ	Error! Bookmark not defined.

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Demografik ve Okul Bilgileri Dağılımları	28
Tablo 2. Aile Eğitim ve Gelir Bilgileri Dağılımları	28
Tablo 3. Boş Zaman Alanlarının Yaşanılan Yerde ve Lisedeki Kullanım Düzeyleri ...	29
Tablo 4. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin İle Alt Boyutları Arasındaki Farklılık Değerleri	30
Tablo 5. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Cinsiyet Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonucu.....	30
Tablo 6. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Yaş Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	31
Tablo 7. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Sınıfınız Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.....	32
Tablo 8. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Sınıfınızdaki Başarı Durumları Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu. 33	
Tablo 9. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Ailenizin Aylık Geliri Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	34
Tablo 10. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Yaşamınızın Çoğunluğunu Geçirdiğiniz Yer Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu	35
Tablo 11. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Boş Zaman Süreniz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	36
Tablo 12. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Boş Zamanlarınızı Değerlendirmekte Ne Sıklıkla Güçlük Çekiyorsunuz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	37
Tablo 13. Boş Zamanlarınızı Genellikle Nasıl Değerlendirildiğine Ait Değişken Kruskal Wallis H Testi Sonucu.....	38
Tablo 14. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanlar Yeterlimi Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.....	39

Tablo 15. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatyonel Alanları Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	40
Tablo 16. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının İlinizin/İlçenizin Sahip Olduğu Rekreatyonel Alanlar Yeterlimi Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	41
Tablo 17. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının İlinizin/İlçenizin Sahip Olduğu Rekreatyonel Alanları Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.	42

ÖZET

Başlık: Mersin İlinin Mut İlçesindeki Lise Öğrencilerinin Rekreatif Aktivitelere Katılım Zorlukları

Yazar: Ayşe ASLAN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN

Kabul Tarihi: 14/12/2023

Sayfa Sayısı: 72

Araştırmamızda Mut ilçesinde öğrenim gören lise öğrencilerinin rekreatif faaliyetlere katılım zorluklarını belirlemek amacı ile yapılmıştır. Araştırmada kullanılan boş zaman engelleri ölçeğinin 18 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Türkçe'ye uyarlanmasını ise Gürbüz ve Karaküçük (2007) yapmıştır. Araştırmamızdaki katılımcıların demografik bilgilerinin normal dağılım gösterip göstermediklerini Kolmogorov Smirnov testi ile ikili olan karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi ve çoklu karşılaştırmalar için ise Kruskal Wallis varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analizler SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Araştırmamızın sonucunda: Boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutları arasındaki farklılık incelediğimizde ölçeğimizin alt boyutları arasında pozitif yönde bir korelasyona bağlı olarak aralarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Katılımcıların yaşlarının boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı sadece arkadaş eksikliği alt boyutu ile yaş değişeni arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Aktivite, Lise.

ABSTRACT

Title of Thesis: Participation Difficulties of High School Students in Recreational Activities in Mut District of Mersin Province

Author of Thesis: Ayşe ASLAN

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Faruk GÜVEN

Accepted Date: 14/12/2023

Number of Pages: 72

In our research, it was aimed to determine the difficulties of high school students studying in Mut district to participate in recreational activities. The leisure time barriers scale used in the study consists of 18 items and 6 sub-dimensions. Its adaptation to Turkish was done by Gürbüz and Karaküçük (2007). Kolmogorov Smirnov test, Mann-Whitney U test for pairwise comparisons and Kruskal Wallis analysis of variance for multiple comparisons were used to determine whether the demographic information of the participants in our study showed normal distribution. SPSS 22 package program was used for the analysis. Results of our research: When we examined the difference between the sub-dimensions of the leisure time barriers scale, it was determined that there was a significant difference between the sub-dimensions of our scale due to a positive correlation ($p<0.05$). It was determined that there was no significant difference between the age of the participants and the sub-dimensions of the leisure time barriers scale such as individual psychology, lack of information, lack of facilities, lack of time and lack of interest, but there was a positive correlation between the lack of friends sub-dimension and the age variable ($p<0.05$).

Keywords: Recreation, Activity, High School.

GİRİŞ

Zaman, herkes tarafından bilinen fakat tanımı karışık olan bir kavramdır. Her bilim kendisine uygun olarak çeşitli tanımlar yapar ancak ölçü sistemi hepsinde ortak özellikler taşır. Bilinen ölçümler saniye, dakika ve saattir. Bir dakikanın altmışta biri olan zaman birimine saniye denmektedir. Bir saatlik zamanın altmışta biri dakikadır. Saat ise bir günlük sürenin yirmi dördte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi olarak tanımlanır. Tarih öncesine dayanan bu birimler asırlarca değişkenlik göstermiştir. Bireylerin bilimsel bakış tarzlarına göre de birçok zaman tanımları ortaya koyulmaktadır. Bu tanımlardan kimileri; kelime anlamı olarak zaman, yaşanan olayların geçmişten günümüze kadar gelen, gelecek yıllarda da birbirini takip eden, bireyin elinde olmadan kesintiye uğramadan varlığını sürdüren bir süreçtir (Gürbüz ve Aydın, 2012). Zaman, başı ve sonu olmayan bir kendi içerisinde bir gidişatı olan akıştır. Belli bir işin, bir olayın içinde bulunduğu ve varlığı görülemeyen bir süredir (Üstünova, 2005). Zaman veya vakit, ölçülmüş veya ölçülebilen bir dönem, süreklilik sağlayan bir kavramdır. Türk Dil Kurumu ise göre zaman; "bir işin bir oluşun içinde geçtiği ya da geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit" olarak tanımlamaktadır. Tüm bireylere eşit olarak sunulan, ancak herkesin aynı biçimde kullanamadığı, kimilerinin dikkat etmeden savurarak kullandığı ve geriye doğru gitmeyen bir kavram olan zaman, insanların hayatlarını düzenlemeleri açısından önemlidir (Akyüz ve ark., 2020). Zaman kavramı genel bir ifadeyle olayların birbirine bakarak zihin yaratılan ve yine olayların içinde sürüp gideceği düşünülen başı sonu belli olmayan soyut bir kavram olarak tanımlanır. Zaman tasarruf edilemeyen, ödünç alınamayan, satın alınamayan, kiralanamayan, çoğaltılamayan, hammadde gibi depolanmayan, para gibi toplanamayan sadece kullanılabilen ve kaybedilen bir kavramdır. Her birey zamanı farklı olarak algılamaktadır. Zaman kimine göre hızlı, kimine göre yavaş geçmektedir. Farklı ortam ve kişilere göre zaman algısı değişiklik göstermektedir. İnsanların gelişmesinde ve çalışma başarısında zamanın payı büyüktür. Zengin ve gelişmiş toplumların zamanı iyi kullandıkları görülmektedir. İnsanlık tarihinin ilk çağlarından bu gününe kadar geçen süre içinde bireyler yaşamlarını sürdürebilmek ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla çalışmışlardır. Tarihsel bir zaman içerisinde geriye doğru gittiğimiz zaman avcılık ve toplayıcılık yapan toplumlar boş zaman olarak belli bir zaman dilimi oluşturmamışlardır.

I.BÖLÜM

I.1. Boş Zaman ve Tarihsel Gelişimi

Boş zaman adı altında bir düşünceye sahip olmadıkları nedeniyle boş zaman kavramını kullanmamışlardır (Bahadır, 2016). Ancak sürekli çalışma hali, tekdüze ve sıkıcı işler ile diğer faaliyetler, hayatımızdaki en önemli unsurlardan biri olan gelişim ve yenileşme için, boş zaman faaliyetlerini doğurmak durumunda kalmıştır (Yayla ve Çetiner, 2019). Zamanın iş yapmak, çalışmakla ilgili bölümünün dışında kalan zaman dilimine boş zaman denmektedir (Demir ve Demir, 2006). Boş zaman kavramı gittikçe önem arz etmekte ve her yaşa hitap ederek bireylerin günlük yaşamında yer almaktadır. Boş zaman, en basit tanımıyla dolu olmayan zaman dilimidir. Boş zaman bireyin hayatını sürdürebilmesi için ilgilendiği uğraşların dışında kalan bireysel kararlarıyla kendi günlük zamanından ayıracağı ayrı bir zaman olarak tanımlanmaktadır (Sabbağ ve Aksoy, 2011). Boş zaman kavramının kökü Fransızca “leisure” kelimesinden gelmektedir. Leisure, sınırların olmadığı, sosyal görev ve sorumluluklardan kalan, seçmekte özgürlüğün tanındığı zaman anlamına gelmektedir. Boş zaman, işten arta kalan, yaşam gerekliliğinin dışındaki sınırlamaların olmadığı zamandır. Çalışmanın ödülü olarak da boş zaman sayılmaktadır.

Boş Zamanı Etkileyen Genel Faktörler:

Toplumun üretim ilişkileri, örgütlenme biçimi, teknolojik gelişmeleri, sosyoekonomik yapısı, değer yargıları, örf ve adetleridir.

Fiziksel Faktörler:

İnsanların kır ve kent olarak yaşam biçimindeki ayrımları, ulaşım şekilleri, yakın ve uzak fiziki çevresi ve doğal çevresel değerleri.

Kişiyeye Dönük Faktörler:

Yaş, sosyal sınıf, eğitim düzeyi, çalışma alanı ve aile yapısı gibi değerlerdir.

Boş zaman; Antikçağ'da insanın kendini gerçekleştirebileceği özgür bir alan, Ortaçağ'da kutsal bilgiye erişebilmenin bir yolu olarak değer atfedilmiştir. Her iki dönemde de beden ile yapılan işin dışında yüksek anlam yüklenen boş zaman, bireyi felsefe yapmak ya da dini görevlerini yapabilmek gibi önemli hedeflere ileten kendi başına bir “çalışma alanı” olarak değer verilirken bu gibi özel amaçlara hizmet etmeyen bedensel çalışmalar ise değersiz görülmüştür (Bahadır, 2016). Antik Yunan'da boş

zaman, iyi olma hali, gerçek ve bilgi gibi evrenin yüce değerleriyle ilgilenmek, bu değerler üzerine zihinsel açıdan düşünmek olarak algılanmıştır. Bu düşünceye göre, boş zaman, çalışmadan arta kalan zaman değil, yaratıcı ve derin düşünme, estetik duygular ve çevreyle ilişkili beğeni oluşturma zamanıdır. Boş zaman kavramı, daha sonraki dönemlerde yalnızca üst sınıfın ilgilendiği faaliyetler kapsamına girmiş ve bu dönemde işçiler, köleler sürekli çalıştırılmış; üst düzey yöneticiler ise boş zamanlarını çeşitli etkinliklerle doldurmuştur. İş/çalışma alanındaki değişimler 18. yüzyılda oldukça büyük bir güç kazanmıştır. Bu farklılıklar iş alanı kadar, iş/çalışma dışı vaktin belirlenmesinde de önemli bir etken olmuştur (Osmanlı ve Kaya, 2014).

I.2. Boş Zaman Temel Fonksiyonları

Görüldüğü üzere boş zamanın ayrı bir yaşam alanı olarak görülmesi çok da eskilere dayanmaz. Bireyler boş zamanı ayrı bir alan olarak gördükten sonra, bu zamana bazı fonksiyonlar atfetmişlerdir. Boş zamanın üç temel fonksiyonu bulunmaktadır: dinlenme, eğlenme ve gelişim fonksiyonu.

I.2.1. Dinlenme

Boş zamanın en fazla ve en önemli temel fonksiyonudur. Çalışma hayatının yükünü hafifletmesi açısından, bireylere rahatlık hissi verir. Dinlenme, yapılan işin ardından yorgunluk giderici fiziksel ve ruhsal açıdan ortaya çıkan olumsuzlukları ortadan kaldıran bir fonksiyondur (Karaküçük, 1999). Bedenen çalışma saatlerinin çok fazla olduğu dönemlerde dinlenme, bedenin bir başka işe hazırlık dönemi halindeydi. Mevcut dönemde ise dinlenmeye, azaltılan iş saatleri ile birlikte daha çok zaman ayrılmakta ve farklı etkinlikler yapmak için fırsatlar sunulmaktadır. Dinlenme fiziksel ve ruhsal olarak bir yenileşme alanıdır (İskender, 2017).

I.2.2. Eğlenme

Eğlenme, içinde bulunulan zamanı hoş bir biçimde geçirmek, can sıkıntısını sona erdirmek (Karaküçük, 1999) ve zamanını iyi değerlendirmek için yapılan türlü eylemleri içeren bir fonksiyondur. Birey, eğlenme zaman diliminde istediği aktiviteleri yapar ve mutlu olur. Bu da bireyin hayatını daha yaşanılabilir kılmaktadır.

I.2.3. Gelişim

Bireyin boş zamanını kendisini daha ileriye götüren, geliştiren kültür seviyesini artıran, sosyal faaliyetlere kendini hazırlama sürecidir. Birey bu fonksiyonu kullanarak kendisini her yönden geliştirebilir, sorumluluklarını yerine getirebilir ve mevcut

halinden daha iyi bir duruma gelebilir. Gelişimin tamamlayan birey, kendini gerçekleştirme alanında da ilerler. Kendini gerçekleştirdiği zaman da hayata karşı daha bilinçli olur ve üzerine düşen sorumlulukları daha rahat bir şekilde yerine getirir.

Boş zamanın bazı özellikleri bulunmaktadır. Bunlar;

- Boş zaman, kişide eğlence, mutluluk, haz ve hoşnutluk duyguları uyandırmaktadır.
- Dış faktörlere bağlı kalınmadan bireysel kontrol sağlanmaktadır.
- Boş zaman için herhangi bir maddiyat gerekmemektedir.
- Boş zaman, kendi başına veya grupça olan deneyimlerin yaşandığı zaman dilimidir.

Boş zaman, birçok sektör için mühim bir çalışma alanı oluşturmaktadır. Boş zamanlar insanlara çeşitli faaliyetlere katılma imkanı sağlamaktadır. İnsanların boş vakitlerini değerlendirmek için katıldıkları aktivitelerle yeni iş imkanları ortaya çıkmıştır. Boş zamanlarda kitap okumak, film izlemek, müzik dinlemek gibi pek çok aktivite yapılmaktadır. Dolayısıyla sinema ve televizyon, müzik, yayın ve iletişim, turizm gibi sektörlerde yeni istihdam alanları ortaya çıkmıştır.

I.3. Serbest Zaman

Endüstri Devrimi sonrasında iş hayatına getirilen kolaylıklar ve teknolojik gelişmeler insanların zamanla daha hareketsiz bir yaşam sürmelerine sebep olurken, makineleşmenin de etkisiyle insan gücüne olan ihtiyacı önemli ölçüde azaltmıştır. İnsan iş gücü azalmış, beden gücü yerine makine gücü gelmiştir. Bu sayede insanların çalışma saatlerinde azalmalar olmuştur. Bireyler dolayısıyla işten arta kalan zamanlarını başka aktiviteler yaparak geçirmek lüksüne ulaşmıştır. Bu aktivitelerin yapıldığı zaman dilimine de serbest zaman adı verilmiştir. Bireyin herhangi bir zorunluluk haline bağımlı olmadan kendinin özgürce isteğiyle tercih ettiği ve herhangi bir kurallara bağlı kalmadan eğlenme, hoşlanma ve kendinde mutluluk hissi oluşturan; bedensel, zihinsel ve ruhsal olarak bir yenileşme içine girdiği zaman, serbest zaman aralığıdır. Günlük yaşam içinde gerçekleşen bütün etkinlikleri belli bir düzen içerisinde ilerletmek için kullanılan vakit, bireylerin hareketlerinin biçimlenmesinden, birbiriyle olan ilişkilerine varıncaya dek etkisini sürdürür (Çelik, 2018). İnsanlar serbest zamanlarında özgür olmak istedikleri, kendi zamanlarının kontrollerinde oldukları, yönlendirdikleri, bireysel ihtiyaçlarının geliştirme alanı buldukları, hayatlarına farklı etkinliklere yer verebildikleri için ayrı bir önem vermektedirler. Bununla birlikte bireyler serbest zamanların da içinde bulunduğu toplumun değerlerini anlayabilecek ve

yorumlayabilmek, elde ettikleri maddi kazancı diledikleri biçimde harçayabilmek ve onlara sunulan zamanı etkili bir şekilde harcama olanağına sahip olurlar (Ağaoğlu ve Boyacı, 2013). İnsanlar ellerinde olan serbest zamanlarını, çeşit çeşit sebeplerden ötürü açık veya kapalı alanlarda, pasif veya aktif olarak, kır veya kent ortamlarında bulunan serbest zaman etkinliklerine katılarak kullanmak istemektedir. Bireyler her ne kadar farklı ortam seçimlerinde bulunsalar da ortak bir paydada buluşurlar. Kendini veya çevresini geliştirmek, mutlu olmak, sosyal, kültürel, spor ve sanat alanlarında gelişmek ve bu gelişimden tatmin olmak çeşitli oyunlara katılmak ortak paydanın bazı buluşma noktalarıdır (Çakır, 2017). Endüstri Devrimi ile birlikte dünyada serbest zamana düzenli bir şekilde geçiş olmuştur. İşten arta kalan zamanda çeşitli etkinlikler yapılmıştır. İslam dininde de serbest zamana denk sayılabilecek günler vardır. İslam dininde cuma günü kutsal sayılmış ve müslümanlar tarafından o gün tatil edilmiştir. O gün insanlar, çeşitli dini etkinlikler yaparak serbest zamanlarını verili bir şekilde geçirmişlerdir. Bunu yanı sıra kutsal sayılan bazı geceler vardır. Bu gecelerde de İslam dinine uygun olarak kuran okuma, camiye gitme, dini sohbetlerde bulunma, oruç tutma gibi farklı faaliyetlerde bulunmuşlardır (Ağaoğlu ve ark., 2005). Türk toplumunda serbest zaman, çok eskiye dayanmaktadır. Avcılık ve toplayıcılık zamanından günümüze kadar gözlemlenen serbest zaman etkinlikleri atış yapma, ata binme, törenler düzenleme, satranç oynama, güreş, orta oyunu sergileme gibi etkinlikler serbest zamanlarda hem yarış hem de eğlence amaçlı düzenlenmiştir. Serbest zaman daha sonra 1922-1936 yılları arasında Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı'nın kurulmasıyla birlikte bir devlet politikası haline gelmiştir.

II. BÖLÜM

2.1. Rekreasyon Kavramı

Bireyler çok eski çağlardan bu yana kendilerini eğlendirmek ve dinlendirmek adına çeşitli etkinlikler yapmışlardır. Bireysel veya grupla yapılan etkinlikler, özellikle törenlerde, şöenlerde, panayırarda yapılmaktaydı. İlk çağlardan sonra insanlar artık bilinçli olarak sportif faaliyetlerle ve sanatla ilgilenmeye başlamışlardır. Romalılarda ve Antik Yunan'da çeşitli faaliyetler yapılmıştır. Yürüme, uzun koşma ve farklı sanat türlerinin başlamasını, bu döneme denk düşmektedir. Endüstri Devrimi sonrasında iş yaşamında meydana gelen kolaylıklar ve teknolojik gelişmeler insanların zamanla daha durgun bir hayat sürmelerine sebep olurken, yapılan işin makinelerle yapılmaya başlamasıyla kol gücü ihtiyacı büyük oranda azalmıştır (Demirdağ, 2016). Bunun sonucunda da insanların iş saatlerinin dışında kendilerine ayırabilecekleri serbest zamanları ortaya çıkmıştır. Böylelikle rekreasyon adına gerçek adımlar ilk olarak atılmaya başlanmıştır. İş gücünün azalmasıyla birlikte beden ve ruha hitap eden etkinlikler artmıştır. Daha sonra teknolojik iletişim araçlarının da etkisiyle fiziksel ve zihinsel rahatsızlıklar meydana gelmeye başlamıştır. Tam bu noktada, boş zamanlarda yapılan ve özellikle fiziksel ve ruhsal aktiviteleri kapsayan rekreatif faaliyetlerin önemi ortaya çıkmıştır. Günümüzde ise bireylerin rekreatif etkinliklere katılım sağlaması, zihinsel, psikolojik ve fiziksel yönden sağlıklı ve yenilenmiş bir birey olmasına katkı sağladığı bilinmektedir. Bu durum, serbest zaman kavramını her kesimden birey için önemli ve hayatlarının odak noktasında tutmalarının gerektiğini göz önüne sermektedir (Güzel ve ark., 2020). Serbest zamanı içeren rekreasyon kelimesi Fransızca'dan dilimize Türkçeleşmeden alınmıştır (Gökçe, 2020). Rekreasyon yeni bir canlanma, aktif bir şeyler yaratma anlamına gelmektedir. Bireylerin yıpranmış, yorulmuş olan ruh ve bedenlerini yeniden canlandırma ve bireyleri mutlu eden aktivitelerdir. İnsanların günlük işlerinin ağırlığı, yaşamış olduğu hayat tarzı, olumsuz bir şekilde ilerleyen yaşamını tekrar kazanmak, korunmak ve daha iyi bir hale getirmek için; bununla birlikte hayattan zevk almak, yaşam doyumu kazanmak, yapması gereken işlerin haricinde ayırmış olduğu zamanda gönüllü olarak bireysel ya da grupla yapmış olduğu aktivitelerdir (Karaküçük, 1999). Rekreasyon etkinlikleri bireylere, kişisel açıdan fizik ve ruh sağlığını koruma ve geliştirme, yaratıcı ve sosyal olma, günlük yaşama canlılık

kazandırma; toplumsal açıdan birlik ve beraberliği sağlama, ortak bir paydada buluşabilme gibi yararlar sağlamaktadır (Karaküçük, 2001). Rekreasyonun, insanların işlerinden arta kalan zamanın ve bu zamanların değerlendirilecek bireysel ve toplumsal yararlar sağlamak açısından olumlu değerlendirilmesinin yolu, ancak rekreasyon eğitiminden geçmektedir. Rekreasyon eğitimi, bireylere boş zamanlarını sağlıklı ve hoş bir şekilde kullanmalarını öğretmeyi amaçlar.

Rekreasyon Eğitimi ile İlgili Yapılan Bazı Faaliyetleri Şu Şekilde Sıralamak Mümkündür:

- Spor ve Yarışmalar: Spor ile ilgili kamplar, spor faaliyetleri içeren okullar.
- Doğa Aktiviteleri: Dağcılık, doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti, oryantiring, rafting.
- Kişisel Gelişim Aktiviteleri: Stres yönetimi, aile içi yönetim, bireysel gelişim kursları.
- Hobiler: Balık tutma yarışı, fotoğrafçılık.
- Güzel sanatlar etkinlikleri: Resim yapma, el sanatları ve halk oyunları kursları.
- Fiziksel uygunluk (fitness) aktiviteleri: Yüzme, koşu.
- Seyahat ve turizm: Kültür ve tarih gezileri, müze ziyaretleri.
- Gönüllü hizmet programları: Kimsesiz çocuklar, yaşlılar ve çocuk tutuk evleri programları (Ağılönü, Mengütay, 2009). Çok sayıda insan müzik, drama, el sanatları, fiziksel uygunluk, suda egzersiz, doğa, açık hava ve diğer kültürel ve sosyal etkinliklere katılma arzusu içerisindeyler. İnsanlar bunun sonucunda da rekreasyon ile tanışıyorlar. Genel olarak insanların rekreasyona yönelme sebeplerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Fiziki sağlık gelişimi oluşturmak.
- Ruh sağlığını daha iyiye götürmek.
- Sosyalleşmek.
- Kişisel beceri ve yeteneğin gelişmek.
- Yaratıcılık gücü geliştirme.
- Çalışma başarısı ve iş verimini artırmak.
- Mutlu olmak.

2.1.1. Rekreasyonun Özellikleri

- Gönüllülük söz konusudur.
- Rekreatif faaliyetler kişinin kendisine göre düzenlenir, bu da kişiye özgürlük hissi verir.
- Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ekonomik durum, sosyal statü gibi özelliklere bakılmaksızın herkes katılabilir.
- Etkinlikler açık veya kapalı alanlarda yapılabilir.
- Rekreasyon faaliyetleri uygulamak için belli bir zamanı beklemeye gerek yoktur, her zaman yapılabilir.
- Rekreasyonun amacı; kişilere mutluluk ve haz vermesidir.
- Rekreasyonun kendini ifade edebilme, ihtiyaçlarını tatmin etme, iletişimi artırma sosyalleşme yönünde olumlu katkıları vardır.
- Toplumun değer yargılarına, gelenek ve göreneklerine uygundur.

2.1.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması

Amaçlarına Göre: Dinlenme, kültürel, toplumsal, sportif, turizm ve sanatsal olarak altıya ayrılır (Karaküçük, 1999).

Katılım biçimine göre sınıflandırma: aktif ve pasif ikiye ayrılır.

Katılım sayısına göre sınıflandırma: bireysel ve grup olmak üzere ikiye ayrılır

Farklı özelliklere göre sınıflandırma: yaş, faaliyetlere katılım sayısı, zaman ve mekan olmak üzere beşe ayrılır.

İşlevsel açıdan sınıflandırma: ticari, sosyal ve estetik olarak üçe ayrılır.

Zaman yönünden sınıflandırılma: Rekreasyonun herhangi bir zaman sınırlandırması yoktur (Sevil, 2012). Verilen bu sınıflandırma rekreasyonel faaliyetlerin bütününi oluşturmaktadır. Hepsi ayrı alanlar gibi görünse de temelinde bireylerin iş hayatından arta kalan zamanlarında hoşça vakit geçirmek, eğlenmek, yaşam doyumuna ulaşmak, gelişmek, sosyalleşmek ve mutlu olmak gibi bazı ortak düşünceler yer almaktadır. Mekansal Açıdan Rekreasyon, katılımcıların gönüllülük esaslı olarak tercih ettiği ve serbest zamanlarını verimli bir şekilde geçirdiği faaliyetleri içerir. Bu faaliyetler müzikal, sportif etkinlikler, sosyal-sanatsal ve kültürel etkinlikler olmak üzere başlıca faaliyet alanlarını kapsar. Mekana bağlı rekreasyon faaliyetleri, yapıldığı yerlere bağlı olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma açık ve kapalı alan rekreasyonu olmak üzere ikiye ayrılır (Kurar ve Baltacı 2014). Bireyler serbest zamanlarında dinlenmek,

eğlenmek, gezmek, heyecan yaşamak gibi farklı sebeplerden ötürü kırsal ya da kentsel alanlarda faaliyetlere katılım göstermektedirler (Kurdoğlu ve Konakoğlu, 2018). Rekreasyon faaliyetleri kendine özgü kimi alanlarda daha aktif ve verimli olarak sürdürülür. Birey kapalı veya açık alanlarda birbirinden bağımsız ya da birbiriyle ilişkili olabilecek bir şekilde çeşitli faaliyetlere katılmaktadır. Sadece piknik yapmak, kamp yapmak, parkta yürüyüş yapmak rekreasyon faaliyetlerinin içerisine girmez. Bununla birlikte evde dinlenmek, şarkı dinlemek-söylemek, arkadaş ziyaretine gitmek de rekreasyon faaliyetlerinin içindedir. Açık ya da kapalı alan rekreasyonu bu durumda aktif rol oynamaktadır (Pehlivanoğlu, 1976:149).

2.2. Mekansal Açıdan Rekreasyon

Mekana bağlı olarak genel itibariyle açık ve kapalı alan şeklinde ikiye ayrılan rekreasyon faaliyetlerinde açık alanın temelini, ormanlar dağlar ve su olan alanlar kapsamaktadır (Karaküçük, 1999). Kent yaşamının olumsuz havasından sıkılan bireyler kendilerini dağ, orman gibi açık alanlarda iyileştirip mutlu etmektedirler. Burada yürüyüş, tırmanış, kamp yapma imkanları vardır. Bununla birlikte kent içindeki yeşil alanlar ve parklar da açık alan rekreasyonu içerisindedir. Aile ve arkadaş ziyaretleri, evde veya eğlence mekanlarında şarkı dinleyip söylemek, sinema ve tiyatroya gitmek, dinlenmek, radyo dinlemek de kapalı alan rekreasyon faaliyetlerindedir (Karaküçük, 1999). Sakin ve sessiz ortamlarda dinlenme ihtiyacı hissedenler için de ev, en büyük konfor alanlarındandır.

2.2.1. Açık Alan Rekreasyonu

Açık alan rekreasyonu faaliyete katılan bireylerin birbiriyle kurduğu etkileşim sonucu oluşan bir doğa faktörüdür. Açık alan rekreasyonu ile macera içeren turizm faaliyetleri iç içedir. Etkinliklerin macera faaliyetlerini içermesi, açık alanda doğa ile bir olmasına olanak sunmuştur. Bu yüzden macera turizmi ile açık alan rekreasyonları birbiri yerine tanımlanmıştır (Saçlı ve Kahraman, 2019). Açık alan rekreasyonu, insanların kendi fiziksel ruhsal sosyal alanlarında gelişmek ve bu alanları iyileştirmek için serbest zamanda yaptığı aktivitelerdir. Açık alan faaliyetleri; suda, ormanda, dağda, havada, karada gerçekleştirilen faaliyetlerdir. Kamp, piknik, tırmanış, yürüyüş ve gözlemler yapmak, yayla-kır-kentte yapılan etkinlikler, yamaç paraşütü, yüzme, sualtı etkinlikleri açık alanda yapılan faaliyetlerdendir (Lapa ve Ardahan, 2011). Açık alanların, kapalı alanlara göre daha fazla tercih edilmesinin sebebi ise; sanayinin ve kentleşmenin

artmasıdır. Bununla birlikte bireyler kirlenen kent havasından, çarpık kentleşmeden kurtulup temiz hava alarak iyileşmek istemektedir. İnsanlar tekdüze olan yaşamlarından uzaklaşıp doğaya yönelmekte, doğadaki açık alan rekreasyonundan yararlanmaktadır. Serbest zamanların verimli geçirilmesi ve rekreasyon faaliyetlerin yürütülmesi için mekan unsuru oldukça önemlidir. Açık mekan tercihleri bir yandan da dış mekan olarak adlandırılmaktadır (Yılmaz ve Vural, 2018). Aynı zamanda bireylerin yeni bir kimlik araması, yeni yerler keşfetme arzusunda olmaları da doğaya yönelme sebeplerindedir (Saçlı ve Kahraman, 2019). Bireyler kendilerini mutlu etmek, eğlenmek, ruhsal ve fiziksel açıdan daha iyi bir konuma erişebilmek için açık alanda yapılan rekreasyon faaliyetlerinden yararlanmak istemektedir. Bununla birlikte sosyal bir ortam kurmak, aile veya arkadaşlarla hoşça vakit geçirmek için işlerinden arta kalan zamanlarında açık alan rekreasyon faaliyetlerine katılmaktadır. Doğanın stres azaltıcı etkisinden faydalanmak isteyen bireyler voleybol, futbol oynamakta, doğa yürüyüşleri ve koşular yapmaktadır. Dolayısıyla zihinsel, bedensel ve ruhsal açıdan bir yenileşme hareketi içine girmektedirler.

2.2.3. Kapalı Alan Rekreasyonu

Bireyler hem tüketim yaparken hem de harekete bağlı olmayan bir hayat tarzını özümüyor; öte yandan da rekreasyon faaliyetlerinden yararlanarak psikolojik olumsuzluklardan kurtulmak istemektedir. Hiçbir şey yapmadan duran bireyler, zaman aralığını boşa geçirmek istememektedir (Kaya ve ark., 2015). Kent yaşamının olumsuz olarak getirdiği çarpık kentleşme sıkıcılık da insanları eğlenmeye götüren sebeplerdendir. Bunun içindir ki kapalı alan rekreasyonu için tesisler kurulmuştur. Çocuk-gençlik işletmeleri, spor tesisleri, sosyal kulüpler ve dernekler, sergiler, defileler, kongreler, kutlamalar, kurslar, tiyatro-sinema salonları kapalı alanda kurulan tesislere, rekreasyon alanlarına örnektir. Bireyler çevrelerinde bulunan tesislere giderek sosyalleşmelerini, yaratıcılıklarını artırma imkanı bulmakta ve daha iyi bir ruh haline sahip olmaktadır. zihinsel açıdan da yenileşmeyi sağlayan bu aktiviteler, bireyler için önem arz etmektedir.

2.3.. Katılımcıların Milliyetlerine Göre Rekreasyon

Rekreasyon faaliyetlerine katılan bireylerin milliyetlerine göre rekreasyon; ulusal ve uluslararası rekreasyon olmak üzere ikiye ayrılır. Katılımcıların milliyetlerine göre sınıflandırılması, yapılan rekreasyon faaliyetlerinin kimler için yapıldığını ve nerede

yapıldığını anlamak konusunda faydalı olacaktır. Ulusal Rekreasyon: Bir ülkenin bireylerinin kendi içerisinde katılmış oldukları serbest zaman faaliyetleri bütünüdür. Bir devleti millet haline getiren ortak değerler, aynı zamanda bireylerin serbest zamanlarında yapmış olduğu rekreasyon faaliyetleri ile uyum içindedir. Elbette ki bu faaliyetlerin, milletin ortak değer yargılarıyla örtüşmesi (Akyürek, 2016), yapılan faaliyetlerin niteliği açısından önemlidir. Uluslararası Rekreasyon: Bir ülke içerisinde yapılan rekreasyon faaliyetleri; seyahat, tatil, göç, ticaret gibi çeşitli sebeplerden ötürü ülke dışına açılabilir. Uluslararası film festivalleri, gösteriler, karnavallar, uluslararası rekreasyon faaliyetlerine örnek olarak gösterilebilir (İpek, 2019). Bu gibi etkinlikler milletlerin barış ve huzur içinde yaşayıp kaynaşmalarına yardımcı olmaktadır.

2.3.1. Bireyin Etkinliklere Katılım Şekline Göre Rekreasyon

Bireyin etkilere izleyici veya katılımcı olarak içerisinde bulunmasına bağlı olarak rekreasyon; aktif (etkin) rekreasyon, pasif (edilgen) rekreasyon ve ettirgen (causative) olmak üzere üç gruba ayrılır. Aktif (etkin) Rekreasyon: Aktif katılım, bireyin kendi arzusuyla belirli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere etkin bir şekilde katılım gösterdiği rekreasyon faaliyetleridir. Rekreasyonel aktiviteye bireylerin aktif katılımıyla oluşan rekreasyondur. Etkin katılımı zorunlu kılan bu faaliyet şekillerinin tercihinde bireyin etkisinde kaldığı kimi unsurlar yer almaktadır. Faaliyetin tercihi ile uygulama durumu çoğu zaman tahmin edildiği derecede kolay değildir. Faaliyetin yapılacağı çevre ve bu çevrenin olanakları, bireyin ailesinin maddi-manevi durumu, o bölgenin kültürel değer ve yargıları, yaş ve cinsiyet gibi bireysel özellikleri ile arkadaş ortamı etkin rol alan durumlardır. Bu unsurlarla birlikte mevcut ülkenin siyasi ve coğrafi konumu da etki etmektedir. Bireylerin aktif olarak rol aldıkları serbest zamanı verimli geçirmeyi sağlayan faaliyetlere örnek olarak yüzme, bahçe düzenleme verilebilir. Spor yapmak, araştırma yapmak, fotoğraf çekmek, farklı bir dil öğrenmek, müzik aleti çalmak, şarkı söylemek, resim yapmak, el işi, nakış işlemek, yün örmek, seyahat etmek gibi aktiviteler de örnek olarak gösterilebilir (Önal, 2007). Pasif (Edilgen-Yumuşak) Rekreasyon: Bireylerin aktif olarak rol almadıkları izleyici (seyirci) olarak katıldıkları faaliyetlerdir (Hazar, 2003:22). İnsanların rol almadıkları izleyici olarak katıldıkları serbest zaman etkinlikleridir. Pasif katılımlı rekreasyon faaliyetlerine örnek olarak tv izlemek, radyo dinlemek, sinemaya, tiyatroya gitmek, amaçsız dolaşmak, kahveye gitmek, spor müsabakalarını seyretmek vb. verilebilir. Herhangi bir spor müsabakasını

izlemek bir katılımdır ve aynı spor müsabakasını gidip stadyum vb. yerlerde izlemek de pasif katılımdır. Ancak ikisi arasında derece farkı gözetilir. Yerinde izlenen bir spor müsabakası, evde izlenene oranla daha çok mutluluk, neşe ve haz verir (Akyürek, 2016). Ayrıca bireylerin yalnızca izleyici olarak katıldıkları bazı spor dallarının coşkusunu daha çok hissedip bir müddet sonra, o dallarda görev alan sporcu olarak katılmalarına bakıldığı zaman; pasif katılımın, aktif bir şekilde faaliyete gelmesini sağlayan durumlar ortaya çıkmaktadır (Önal, 2007). Ettirgen (Causative) Rekreasyon: Rekreasyon faaliyetlerine bireyin aktif olarak katıldığı ancak faaliyetin yürütülebilir olması için dışarıdan eğitsel, öğretsel ve terapistlik bir güçlerin varlığı ile yapılması mümkün olan rekreasyon faaliyetleridir. Çoğunlukla küçük çocukların veya özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için uygulanan, onların yaşamlarının önündeki engelleri kaldırarak hayata katılmaları açısından önemli bir rekreasyon faaliyetidir (Akyürek, 2016).

2.3.2. Grup Olarak Etkinliklere Katılma

Rekreasyon faaliyetleri bireysel katılım veya grup katılımına göre sınıflandırılmaktadır. Bireysel Rekreasyon Faaliyetleri: Bireylerin serbest zamanları süresince bireysel olarak katılım gösterdiği müzik dinleme, yüzmeye, balık avlama, müze ziyareti, fotoğraf çekmek gibi etkinliklerdir. Bireyin kendi başına yapmış olduğu etkinliklerde özellikle dinlenme, rahatlama, huzur bulma, mutlu olmak gibi başlıca sebepler yer almaktadır. Grup ile Yapılan Faaliyetler: İki den fazla bireyin bir araya gelerek ortak olarak gerçekleştirdikleri futbol, basketbol gibi faaliyetlerdir. Bunlarla birlikte piknik, geziler, ziyaretler, yürüyüş ve koşu yapmak gibi faaliyetler de grup ile yapılan etkinliklerdendir. Bu faaliyetler bireyler arasında kaynaşmaya, işbirlikçi hareket etme davranışlarını geliştirerek toplumun sosyalleşmesini sağlamaktadır.

2.3. Rekreasyonun Faydaları

2.3.1. Fiziksel Faydaları

- Fiziksel aktiviteler; kas ve eklemleri kullanarak enerji kullanımıyla harekete geçen herhangi bir bedensel harekettir.
- Fiziksel aktivite, bireylerin beden ve ruh sağlığı gelişimi için başlıca önemli kaynaklardanır. Fiziksel aktivite; sağlıklı bir gelişim ve sağlığın her dönemde önleyici ve iyileştirici bir durumda olması açısından gereklidir. Fiziksel aktivitenin faydaları şu şekildedir:

- Metabolizmayı hızlandırır.
- Vücut organlarının fonksiyonlarını güçlendirir.
- Fiziksel sağlığı korur.
- Bireyin vücudunun fiziksel zindeliğini geliştirir.
- Hareketsizliğin sebep olduğu kimi hastalıkların önüne geçer.
- Kas kuvveti ve miktarını korur.
- Vücut farkındalığını geliştirir.
- Yorgunluğu azaltır.
- Yara alma ve kaza yapma durumunda bedensel korunma geliştirilmiş olur.
- Kalp ritmini düzenler.
- Bedenin su, tuz, mineral oranını dengede tutar.
- Yüksek kan kolesterol düzeyini etkiler ve damar hastalıkları riskini azaltır.
- Olumlu düşünme ve stresle başa çıkabilme durumunu geliştirir.
- Hoş ve estetik açıdan güzel bir görüntü oluşturur (Özer ve Baltacı, 2008).
- Vücudun denge durumunu sağlayarak yaşlılıkta görülen düşmeleri engeller.
- Sağlıklı yaşlanmayı sağlar.
- Daha aktif bireyler oluşturur.

2.3.2. Toplumsal Faydaları

Rekreasyonel faaliyetler kişileri bir araya getiren önemli etkinliklerdendir (Zorba, 2007). Saygı ve hoşgörü temelli etkinlikler toplumun kaynaşması, gelişmesi ve bireysel sosyalleşme açısından gerekli faaliyetlerdir. Rekreasyonun toplumsal faydaları şunlardır:

- Toplumsal bütünleşmeyi ve dayanışmayı sağlar.
- Demokratik bir toplum yaratır (Kocaer, 2019).
- Toplum olarak refah düzeyi artar.
- Bireyler ekonomik sıkıntılarından uzaklaştırır.
- Din, dil, ırk, eğitim, kültür vb. farklılıklar ortadan kalkar ve barış içinde bir yaşam sürülür.
- Sosyal ihtiyaçların azalmasına yardımcı olur.
- Bireyleri sosyalleştirir (Çeliksoy, 2012).
- Toplumsal ilişkileri geliştirir.

- Dayanışma ve yardımlaşma sağlanır.
- Sevgi ve hoşgörü ortamı oluşur.
- Saygı çerçevesinde faaliyetler belirlenir ve uygulanır.
- Serbest bir şekilde hareket etme ve düşünme imkanı gelişir.
- Yardımsever bir toplum yaratılması sağlanır

2.3.3. Psikolojik Faydaları

- Ruh sağlığı kazandırır.
- Bireyleri sosyalleştirerek ruhsal açıdan iyi olmalarını sağlamaktadır.
- Yaratıcılığı geliştirmektedir.
- İnsanı mutlu etmektedir.
- Yaratıcılığı geliştirmektedir.
- Bireyin kendini mutlu hissetmesini sağlamaktadır.
- Bireyin diğer alanlarda da başarılı olmasına katkı sağlamaktadır.
- İnsanlar kendini gerçekleştirme imkanı bulmaktadır (Kocaer, 2019).

2.4. Aile ve Eğitim

İnsanlık tarihinin ilk toplumsal birimi ailedir. Aile kavramı farklı şekillere bürünerek biçim ve içerik olarak değişikliklere uğrasa da günümüze kadar önemini korumuş, varlığını sürdürmüştür (Hallaç ve Öz, 2014). Doğup dünyaya gelen bireyin karşılaştığı ilk sosyal kurum ailedir. Ailenin, bireyin kişiliğinin gelişmesinde, yaşamının belirlenmesinde önemli etkisi vardır. Bebek dünyaya gelir gelmez öncelikle annesine bağlı olarak yaşamaya başlar, ardından kendisinin farkına vararak hareket eder. Babanın da bilinmesi ile ilk sosyal alan oluşur (Atlı, 2018). Daha sonra diğer aile üyeleri ve çevre de devreye girerek toplumsal ilişkiler yürütülür. Bireyin hareketleri, davranışları aile içinde gelişir ve şekillenir. Toplumun en yaygın sosyal yapısı, ailede başlar. Her birey kendi ailesine ait iyi, kötü, olumlu, olumsuz anılara sahiptir ve kimi tecrübeler, anılar, yargılar taşır. Aile yapısının içinde büyüyenler; babası ayrılmış ya da hayatını kaybetmiş, terk edilmiş çocuklardır. Onların da içinde bulunduğu ortama göre sosyal çevresi oluşmaktadır. Aileden kendisine kimi değerler getiren çocuk da kültürün bir aktarıcısı konumundadır. Kılık-kıyafet, atasözleri, türküler, oyunlar, bilgiler bu kültürün bazı öğelerini oluşturmaktadır (Korkmaz, 2020). Aileyi oluşturan bireyler birbiriyle etkileşim halindedir. Kendi içerisinde ilerleyen bir sistem olarak ailenin içinde kurallar

bulunabilir ve bu kurallara uyulur. Ardından bu kurallar toplumsal kurallara dönüşür. Aile de haliyle toplumun gelenekleri-görenekleri ve sosyal yapısı ile iç içedir. Toplum yapısı değiştikçe aile yapısı değişmeye, aile yapısı değiştikçe toplum yapısı değişmeye başlar. Belli bir aile içinde dünyaya gelen çocuk o ailenin yolundan gitmektedir. Sağlıklı bir şekilde, olumlu düşüncelerle ilerleyen, iyi bir iletişim içinde olan bir ailede büyüyen çocuğun; öncelikle kendisiyle, ailesiyle ve çevresiyle olan ilişkisi daha sağlıklı, mutlu ve başarılı geçmektedir. Aynı zamanda bireyin akademik başarısı da pozitif olarak etkilenmektedir (Ersoy ve ark., 2014). Ebeveynler aynı zamanda çocuğun ilk öğretmeni, eğitimcisidir. Çocuk yaşadığı duygu, düşünce, tecrübe ve davranışları ilk olarak aile içinde yaşadığından ailenin etkisi oldukça büyüktür. Burada ailenin görevi çocuğun doğduğu andan itibaren ona gerekli eğitimi vermek ve ardından okul öncesi dönemden başlayıp diğer eğitim kademelerinde çocuklarının yanında olmalarıdır. Bu durum çocuk için olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Eğitim, bireylere belli alanlarda bilgi, beceri kazandırma; bireyleri yetiştirme ve geliştirme işidir. Bu bilgi ve beceri kazanmak da öncelikle ailede mümkündür. Çocuğun zihinsel, fiziksel olarak gelişimi ailede başlar (Şahin ve Özbey, 2007). Özellikle erken çocukluk döneminde aile oldukça önemlidir. Aileden alınan eğitim çocuğun gelecek yıllarını etkilemektedir. Toplumsal bir kurum niteliğindeki aile, eğitim ile ilişkilidir. Yaygın bir eğitim kurumu statüsünde olan aile çocuğunu, örgün eğitim kurumu basamağına hazırlar. Öncelikle ailede başlayan eğitim okul ile devam eder. Okul içinde de aktif rolleri olan aileler, çocuklar için her zaman yardımcı konumundadır. Birbiriyle ilişkili olarak yürütülen bu iki kurum sağlıklı bireyler, aynı zamanda sağlıklı bir toplum yetiştirmiş olacaktır (Yapıcı, 2010).

2.4.1. Aile Eğitiminin Önemi

Aile, bireyin dünyaya gözünü açtığı andaki etrafında bulunan çevresidir. Ardından okula başlayan bireyin çevresi ve sosyalleşmesi artmaktadır. Aile, bireyi ne kadar iyi bir eğitimle okula ve hayata hazırlarsa; birey de sosyal, psikolojik, akademik alanda o denli başarılı olur. Aile eğitiminin niçin önemli olduğunu şu maddelerde açıklarız:

- Çocuğun, kendini güven dolu bir hayata hazırlaması için,
- Çocuğun kendi değerinin farkına varabilmesi için,
- Çocuğun ebeveynlerinden bağımsız bir şekilde hayatını sürdürebilmesi için,
- Çocuğun adalet, dostluk, dürüstlük, özdenetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik gibi kök değerlere sahip olabilmesi için,

- Çocuğun kendi gelişim dönemlerini anlayabilmesini sağlamak için,
- Çocuğun kendi kendine yetebileceğini öğrenebilmesi için,
- Çocuğun sosyalleşebilmesi için,
- Çocuğun akademik hayatını ilerletebilmesi için (Yapıcı, 2010),
- Çocuğun vatandaş olarak haklarını savunabilmesi için aile eğitimi oldukça önemlidir.

2.4.2. Okul ve Eğitim

İnsanlar, hayata gözlerini açtığından itibaren ailesiyle yaşamaya başlamaktadır. Hayatının ilk yıllarını aileleri ile geçiren bireyler 3-4 yaşından sonra kreş adı verilen okul öncesi bir kurumda eğitim ve öğretim basamaklarına adım atmaktadır. Kreşlerden başlayıp daha sonra okullar ve iş hayatına giriş yaparak örgütsel bir topluma katılırlar. Kişisel ve toplumsal gereksinimleri gidermek için farklı şekiller içerisinde olan örgütlere katılan insanlar, hayata tutunma çabasındadırlar. Bireyin hayat yolculuğu ailede başlasa da tam olarak başlama mekanı da okul olarak kabul edilmektedir (Şenel ve Buluç, 2016). Okul, eğitim ve öğretim sürecinin belli bir plan ve program çerçevesinde, belirli yaş gruplarındaki bireylere verilen; bilgi, beceri ve tutum kazandırmak amacıyla kurulan, kimi kurumların ortak bir şekilde çalışmalar yaptıkları yerdir (Arslan, 2020). Okul, kurumsallaşma bünyesinde birey ve toplum arasındaki bir köprü, uyum sağlayıcı bir mekan ve insanları bir arada tutup canlılığını devam ettiren bir kurumdur (Altan, 2018). Kimi sosyologlar okulu, bireyi irfan alemine götüren bir yol, mabed olarak tanımlamışlardır. Gelenek ve göreneklerin, kültürün ve güncel olayların yoğrulup bilgiye dönüşerek kuşaktan kuşağa aktarılan, eğitim ve öğretimin sistemli hale getirilip sunulduğu ortamdır. Okul, belli bir yaş grubunun dinamizm içerisinde ilerlediği, iş hayatına girmek için basması gereken basamak olarak nitelendirilmektedir. Okul, etrafında olup biten, geçmiş, gelecek ve şimdiki idare eden bir sistemdir. Bu yönüyle de sürekli olan değişime uyum sağlamaktadır (Şahin, 2013). Okul, sosyal bir örgüttür. Belirli insan gruplarından oluşan bu örgüt, birlik ve beraberliğin devamı oldukça önemlidir (Nalçacı ve Bektaş, 2012). Eğitim, mekanı belli olmayan bir süreçtir ancak; okul içinde özel bir yapıya bağlıdır. Eğitim, okul ile kodlanarak kurumsallaştırılmıştır. Belli amaç ve planlar dahilinde ilerletilmektedir. Bu bağlamda okulda eğitimle ilgili faaliyetler daha önceden kararlaştırılmış ve belirli zamanlarda bu faaliyetler yürütülmüştür (Duranay, 2005). 1700'lü yıllarda eğitimin hedefi insanları yalnızca bilgi olarak ilerletmek olmamış, "ideal insan nasıl olmalı

"sorusuyla da ilerlemiştir. Bu sorunun cevabını da insanları eğitmekle mümkün olacağı açıklanmıştır. Okullar da bu sayede eğitimin en güçlü uygulayıcıları olmuş ve yıllar geçtikçe kurumsallaşarak günümüze kadar gelmiştir. Eğitimi ilerletmek istedikçe okullara verilen önem artmış, okullardaki derslere vurgu yapılmıştır. Okullar da bu sürece bağlı kalarak uyum sürecine ayak uydurmuştur. Okullar sayesinde belirlenen eğitim hedefleri amacına ulaşmıştır. Duyarlılık kazanan, ülkesini koruyup gözetken, toplumun iş gücü sahasını daha kaliteli hale getiren bireyler yetişmiştir. Okulun bu katkıları, insanların akademik düzeyini etkilemiş; daha verimli ve refah seviyesi yüksek bir toplum yaratılmıştır. Okulöncesi dönemden başlayarak, ilköğretim ve ortaöğretim kademeleri zorunluluk şartı getirilip okullarda bulunmaktadır. Hataya hazırlık aşaması için bu kademelerin rolü oldukça büyüktür. Burada verilen eğitim bireyin kendisini ve toplumu geliştirmek açısından önemlidir.

Okul eğitiminin niçin önemli olduğu şu maddelerle açıklanır:

- Birey başkalarının hakkına saygı duymayı öğrenir.
- Birey disiplinli olmayı öğrenir.
- Birey toplumsal düzenin kurallarını öğrenir.
- Birey, okulda saygı eğitimi alır.
- Birey toplum içinde kendini ifade edebilecek ve hakkını savunabilecek düzeye gelir.
- Birey kendini ve çevresini kabul etmeyi öğrenir.
- Birey, okuldaki okutulan derslerin içerisinde örtük olarak bulunan kök değerleri kazanır.
- Okul, bireylere iş sahası oluşturur.
- Okul, ülkenin kalkınmasına yardımcı olur.
- Okul, bireyi; sosyal, psikolojik ve akademik alanda iyileştirir ve geliştirir.

2.5. Genel Ortaöğretim Kurumları

Bireyler farklı sebeplerden ötürü iş hayatına hazırlanmak için çeşitli okullarda eğitim alır. Gelecek kaygısı taşıyan öğrenciler ortaöğretim döneminde iyi veya kötü kararlar verir. Verdikleri bu kararlar da onların ileriki hayatını etkilemektedir. Ortaöğretim kurumları, öğrencileri bir üst seviye olan üniversiteye hazırlayan kurumlardır. (Aydın ve Çiftel, 2013). Ortaöğretim kurumlarında ilköğretime dayalı en az dört yıllık eğitim ve öğretim verilir. Genel ortaöğretim kurumlarının amacı; öğrencilerin belirli bir şekilde

genel kültür bilgisi bilmesini, toplumsal olaylara bakabilmesini, ülkenin sosyal, kültürel açıdan iyileşmesine faydalı olmasını ve yükseköğretime hazırlanmasını sağlamaktır.

Genel Ortaöğretim Kurumları

Genel Liseler

Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri

Fen Liseleri

- Sosyal Bilimler Liseleri
- Anadolu Liseleri
- Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı Askerî Liseler ve Astsubay Hazırlık Okulları
- Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Polis Kolejleridir.

Bu okullardan Fen Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri, Anadolu Liseleri, Anadolu Öğretmen Liselerine öğrenci seçimi her öğretim yılında ortaöğretime geçiş sistemi kapsamında seviye belirleme sınavları ile yapılmaktadır. Söz konusu okullara öğrenci kabulleri Ortaöğretime Geçiş Sistemi esaslarına göre belirlenmektedir. Güzel Sanatlar ve Spor Liselerine özel yetenek sınavları ile alınmaktadır. İlköğretim kurumlarından mezun öğrenciler bu liselere kaydolabilir.

Genel Liseler

İlköğretim kurumlarından mezun öğrenciler bu liselere kaydolabilir.

Amacı:

- Türkiye Cumhuriyeti'ni benimseyen, koruyan ve geliştiren bireyler yetiştirmek.
- Çalışan bireyler yetiştirmek.
- Genel kültür bilgisine sahip bireyler yetiştirmek.
- Mesleki alanda kendini geliştirebilen bireyler yetiştirmek.

Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri

Güzel Sanatlar ve Spor Liselerine ait özel yetenek sınavları geçenler kaydolabilir.

Amacı:

- Güzel sanatlar ve spor alanında özel ilgi ve yeteneği olan çocuklar yetiştirmek.
- Araştırmacı, yaratıcı ve merak duygusu ile ilerleyen öğrenciler yetiştirmek.
- Öğrencilerin ulusal ve evrensel, tarihî yeni sanat eserlerini bilmelerini sağlamak.
- Yabancı dil konusunda gelişmiş öğrenciler yetiştirmek.
- Öğrencinin alanında kendisini ülkeye, dünyaya tanıtmaya yardımcı olmak.

Fen Liseleri

Bilim insanı yetiştirmek için bu liseler kurulmuştur. Yatılı ve karma okullardır.

Amacı:

Matematik ve fen alanları da zeka düzeyleri yüksek öğrencileri bu alanda geliştirmek.

Güncel teknolojileri kullanabilen ve geliştirebilen öğrenciler yetiştirmek.

Öğrencilerin bilimsel çalışmalar yapmasını sağlamak.

Sosyal Bilimler Lisesi

Öğrenciye bilgi ve sosyal alanda zenginlik katan liselerdir.

Amacı:

Sosyal bilimler ve edebiyatlarında bilim insanı yetiştirmeye yardımcı olmak.

Bilimsel, kültürel ve sanatsal faaliyetleri takip edebilecek öğrenciler yetiştirmek.

Türk sanat ve kültürünü harmanlayarak yeni projeler üretebilen öğrenciler yetiştirmek.

Araştırma yapabilen öğrenciler yetiştirmek.

Anadolu Liseleri

İlköğretim sonrası eğitim-öğretim veren kurumlardır.

Amacı

Öğrencilerin başarı, ilgi, yetenek durumuna göre yükseköğretime hazırlamak.

Öğrencilerin yabancı dil bilgisine sahip olmasını sağlamak.

Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı Askerî Liseler ve Astsubay Hazırlık Okulları

Askeri liselere ÖSYM'nin her yıl, kendine özgü yapmış olduğu sınavlarla giriş yapılır.

Amacı:

Askeri liselerin amacına uygun davranan bireyler yetiştirmek.

Genel kültür ve beden yeteneğini geliştiren ve kullanan bireyler yetirmek.

Kuvvet kolluklarına bireyler yetiştirmek.

Polis Koleji

Amacı: Emniyet teşkilatına görevli ve üniversitelere öğrenci yetiştirmek amacıyla içinde bulunulan okula başvuru yapılarak girilir.

2.5.1. Ortaöğretim Kurumlarında Rekreasyon Aktiviteleri

Rekreasyon aktiviteleri, bireylerin serbest zamanlarında katılmış oldukları faaliyetlerdir.

Gençlerin rekreasyon aktivitelerinin önündeki engelleri kaldırarak ve bu aktiviteleri çoğaltarak serbest zaman aktiviteleri daha verimli getirilir (Tokgöz ve ark., 2014).

Cinsiyete bağlı olarak rekreasyon faaliyetlerine katılımlarda erkeklerin, kadınlara oranla daha çok katıldıkları tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak da kadınlar üzerinde

toplumsal bir baskı olan kısıtlama gelmektedir. Bu durum ortaöğretim öğrencileri üzerinde de aynıdır. Anne eğitiminin düşük olması, annenin çalışmaması ortaöğretim öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını engelleyen faktörlerin başında gelmektedir (Bulgu ve ark., 2007). Ortaöğretim kurumlarında açık ve kapalı alanda yapılan faaliyetler mevcut olmasına rağmen okul içi ve okul dışı faaliyetler genellikle ihmal edilmektedir. Bu durum öğrencilerin zihinsel, bedensel, ruhsal açıdan gelişmesini engeller. Bu engeli ortadan kaldırmak için okullarda rekreasyon faaliyetlerine daha çok önem verilmelidir.

2.5.2. Okul İçi Rekreasyon Faaliyetleri

Eğitim programları, canlılığını koruyan bir yapıya sahiptir ve okul içi faaliyetleri içeren bir süreçtir. Okul, öğrencilerin ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarına bakarak onları; bedensel, zihinsel, ruhsal olarak geliştirmek ve iyileştirmek için etkinlikler düzenlemelidir. Eğitim programları okul müdürlüklerinde hazırlanır ve onay isteyen bir durum olduğunda Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanır. Okullar fiziksel, zihinsel ve ruhsal aktiviteleri teşvik etmek için önemli kurumlardır. Öğrencilerin günlerinin büyük bir kısmı okulda geçtiği için bu etkinliklere de sıkça yer verilmesi gerekir. Okul içinde kurulan kulüpler, tasarım atölyeleri, oyun alanları, spor salonu, tiyatro salonu, kütüphane gibi öğrencilere aktivite yapmaları için oluşturulan mekanlardır. Halk oyunu, kitap okuma, fiziksel enerjiye dayalı hareketler, çeşitli oyunlar, ip atlama gibi etkinlikler de bu mekanlarda yapılan faaliyetlere örnek verilir.

Okul İçi Etkinliklerin Amacı:

Kişinin bedensel ve güç uyumluluğunu geliştirmek.

Temel bilgileri uygulama fırsatı sağlamak.

Kişinin ilgi ve tutumlarını keşfetmek.

Yeteneklerini geliştirmek.

En uygun kişisel ve grup yaşamlarını sağlamak.

Estetik ve dinlendirici etkinliklere yöneltmek (Çavdar, 2019).

2.5.3. Okul Dışı Rekreasyon Faaliyetleri

Öğrencilerin okul dışında gerçekleştirmiş olduğu rekreasyon faaliyetleri spor yapma olarak genellenebilir. Halı sahalar, park alanları genişletilerek öğrenciler için ek faaliyet alanı oluşturabilir. Buradaki en önemli görev ise yerel yönetimlere düşmektedir. Bu

mekanlar sayesinde öğrenciler okul dışında da rekreasyon faaliyetlerine katılır ve zamanını iyi değerlendirir.

2.6.. Rekreasyona Katılımın Önündeki Engeller

Rekreasyonel faaliyetlerin bireye hem bedensel hem de ruhsal açıdan çok fazla fayda sağladığı bilinmesine karşın, bu faaliyetlere çeşitli sebeplerden dolayı bireyin katılmadığı görülmektedir. Rekreasyon faaliyetlerine katılımın az olmasının sebepleri olarak; ekonomik yetersizlik, serbest zamanın ne şekilde verimli geçirileceği konusunda yeterli eğitimlerim verilememesi ve bir araya gelememek vardır. Kişinin rekreasyon faaliyetlere katılımını etkileyen temel unsurlar önem sırasına göre; “ekonomik yetersizlik”, “yeterli zamanın olmaması”, “faaliyetlere katılacak arkadaşların az olması”, “yetersiz ulaşım” ve “yeterli oranda fiziki ortamın olmaması” diye belirtilir (Armutçu, 2018). Rekreasyon faaliyetlerine katılımın önündeki engeller bireysel, bireyler arası ve yapısal olmak üzere üçe ayrılır.

2.6.1. Bireysel Engeller

Rekreasyona katılımın önündeki engellerde ilk olarak bireysel engeller vardır. Bireylerin rekreasyona katılımlarının engellerinin ne olduğunu saptamak için eğitimcilere, kurumlarda çalışan görevlilere büyük roller düşmektedir. Aynı zamanda bu engelleri ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yapmaları da onların görevlerindedir. Birey, tek başına olan bir varlıktır ancak belli bir çevre içinde doğar, büyür ve gelişir. Bu çevre bireylerin rekreasyon faaliyetlerine katılımını engelleyen faktörlerdendir. Kültürel etkiler, aile, sosyal çevre, arkadaş ortamı, coğrafi ve fiziksel faktörler, teknolojik araçlar, algılama, alışkanlıklar, çevrenin düşünce yapıları ve istekleri bireyin üzerinde etkili olan faktörler arasında gösterilebilir. Rekreasyona katılımındaki bireysel engeller kültürel, sosyal, ekonomik ve demografik olmak üzere dört unsurdan oluşur.

2.6.2. Kültürel Engeller

Serbest zaman davranışını eğitim, psiko-sosyal, ekonomi, nüfus özellikleri, zihinsel duyuşsal, bedensel ve farklı kültürel birçok etmen etkiler. Serbest zaman faaliyetleri bireyin kendisini gelişimini sağlaması, sosyokültürel bağlamı pozitif olarak etkiler. Serbest zamanı değerlendirme biçimlerini etkileyen faktörler; bireyin kendine ait zevkleri ve algılama yaşı, cinsiyet, gelir durumu, meslek, eğitim düzeyi, medeni durum, aile yapısı, ev özellikleri, kültürel durumu, ekonomik gelişmişlik düzeyi olarak belirlenebilir (Çavdar, 2019).

2.6.3. Sosyal Engeller

Bireylerin arkadaşının olmaması, çevresindeki sosyal ortamın yetersiz olması veya olmaması rekreasyon faaliyetlerinin katılımına engel olan faktörlerdendir. Sosyal ortam eksikliği rekreasyon faaliyetlerine katılımın önündeki engellerdendir. Sosyal ortamın eksikliği de tesis yetersizliği ile bütünleşir. Tesis yetersizliği de rekreasyon faaliyetlerine katılım önündeki engellerdendir. Sosyal etkilerin kısıtlayıcıları arasında az gelişmişlik düzeyi, düşük eğitim seviyesi, toplumun inanç baskısı, kapalı ve açık alan ortamlarının eksikliği, kültürel etkinliklerin yetersizliği ve sosyal hayat ilişkilerinin zayıf yönleri olarak sıralanabilir.

2.6.4. Ekonomik Engeller

Ülkemizde rekreasyon faaliyetlerine katılımın önündeki en önemli engel, bireyin ekonomik düzeyidir. İktisadi güç, bireylere engel olmaktadır. Yaşanan ekonomik sıkıntılar, din, dil, ırk, eğitim, kültür vb. farklı durumlar toplumdaki bireyleri zamanla birbirinden ve kendinden ayrı tutmaya başlamaktadır. Aynı zamanda ekonomik yetersizlik beraberinde şehirler çarpık kentleşme ve gecekonduyla donatılmış, kentin ihtiyacı olan yeşil alanlar yerine birbirine bağımlı yapılanmalara izin verilerek, şehirler yaşanması olanaksız beton yığınlar haline getirilmiştir. Bu durumda; rekreasyon faaliyetlerinin yapılacağı yerler azalmış ve dolaylı olarak bireylerin kendisini dinlendireceği, eğleneceği alanlar ekonomik durumlara bağılı olarak değişmiştir. Kentte yaşayan bireyler bu bunalımdan uzaklaşmak istemekte ve kırsal alanlardaki rekreasyon ortamlarını tercih etmeye başlamıştır (Ertüzün, 2013). Ülkemizde özellikle genç bireylerin rekreasyon faaliyetlerine katılamamasının nedenleri araştırıldığında ekonomik eksiklikler etkili olduğu bilinmiştir (Süzer, 2000).

2.6.5. Demografik Engeller

Kadınların, erkeklere göre daha rekreasyon faaliyetlerine katılım engellerinden çok etkilendiğini, eğitim düzeyi arttıkça engelleri anlama ve aşma düzeyinin de arttığı, evli ve bekar bireyler arasında ve yaş gruplarında engellerden etkilenme oranında anlamlı farklılıkların olduğu bilinir. Çalışan bireylerin ve öğrencilerin rekreasyon faaliyetlerine daha çok ihtiyacı olmaktadır. Günlük işlerini tamamlayıp, arta kalan zamanlarında rekreasyon faaliyetlerine katılarak kendilerini dinlendirmeleri gerekmektedir. Ancak rekreasyon faaliyetlerine katılım yaş ilerledikçe azalmakta ve sosyo-ekonomik durum

zayıfladıkça da düşmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin de yoğun ders temposu, rekreasyon faaliyetlerine katılmalarını engellemektedir (Vural ve Yılmaz, 2018).

2.6.6. Bireyler Arası Engeller

Bireylerarası engellerin temel nedenleri şunlardır:

- Bireyin arkadaşlarının zamanının olmaması,
- Beraber katılacak kimsenin olmaması,
- Bireyin arkadaşlarının bu tür etkinliklere katılmaktan hoşlanmaması.

Rekreasyon faaliyetlerine katılmada arkadaş eksikliği ve arkadaşların yaş-cinsiyet özellikleri ve bireylerin eğlenme biçimlerinin uymaması bireylerarası engeller unsurunda önemli kısıtlayıcılar olarak ortaya bilinmektedir (Çavdar, 2019).

2.7. Aile

Aile, bireyin ilk sosyal çevresidir. Aynı zaman da serbest zaman aktivitelerini yapacağı ilk ortamdır. Değişen aile yapısı, artık çocukların serbest zamanını nasıl değerlendireceğini belirler olmuştur. Aile, çocuğunun boş zamanında ya ders çalışarak ya da bir işte çalışarak geçirmesini istemektedir. Bu durum da çocuğu çok sıkmaktadır ancak ailesinin dediğini de yapmak zorunda olduğunu düşünen çocuk, boş zamanını ailesiyle geçirmek durumunda kalmaktadır. Bu yüzden bireylerin yapmış olduğu faaliyetlerin geneli ev merkezlidir. Ailenin sosyo-ekonomik durumu, yaşı, diğer üyeleri, çalışıp çalışmama durumu da rekreasyon faaliyetlerine katılımı etkileyen faktörlerdir. Ailede içinde müzik dinleme, kitap okuma, sohbet etme, çiçek ve evcil hayvan bakımı, el işleri, komşu gezmeleri vb. etkinlikler birlikte yapılan etkinliklerdendir.

2.8. Çevre

Rekreasyon faaliyetlerinde bireyi etkileyen çevreler şunlardır (Öksüz, 2012):

- Aile çevresi.
- Yakın çevre.
- Arkadaş çevresi.
- Okul çevresi.

Bireylerin rekreasyon faaliyetlerine katılımları genellikle içinde bulunduğu çevrenin etkisinde gerçekleşir. Bireyler serbest zamanlarını ilk olarak boş zamanlarını ailede geçirir. Daha sonra yaşamın içindeki çevresiyle aktiviteler yapar. Çevrenin eksikliği

aktivitenin de eksikliğine yol açar. Rekreasyon faaliyetlerine katılımın engellerinin büyük bölümü de çevreden kaynaklanmaktadır.

2.9. Zaman

Zamanın verimsiz kullanılması, toplumunu da olumsuz olarak etkilemektedir. Düzenli bir zaman planı yapılmaması, rekreasyon faaliyetlerine katılımı engellemektedir. Yeniliklere açık olmayan bireyler zamanı verimli kullanamazlar ve vakit kaybederler. Daha önemsiz işleri eleyerek zaman kazanılmalıdır. Şehir planlamasının yanlış olması, dijital araç-gereçler, eğlenme ve dinlenmeye düzenli vakit ayıramama rekreasyon faaliyetlerine katılımı engeller.

2.10. Yapısal Engeller

Rekreasyon faaliyetlerine katılımında yapısal engeller; zaman, ulaşım, ekonomik güçler, aile, ülkenin iklimi ve bireylerin iş yaşamı gibi diğer unsurlardır. Yapısal engeller, rekreasyon faaliyetlerine katılımındaki engeller içinde en az kuvvete sahip olan engeldir. İçsel ve dışsal motivasyonlar, rekreasyon faaliyetlerine katılım tercihini etkilemektedir. Faaliyetlere katılan bireylerin birbiri ile uyumu, toplumun düzeni de bir araya gelince yapısal durumları ortaya çıkarmaktadır. Yapısal engeller tesis yetersizliği ve ulaşım olmak üzere ikiye ayrılır.

2.11. Tesis Yetersizliği

Rekreasyon faaliyetlerine katılım engellerinden biri olan tesis yetersizliği öncelikle yerel yönetimleri, daha sonra da mahalli yönetimlerin faaliyetlerle ilgili olarak ilgilendirmektedir. Bireylerin rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için tesislere ihtiyacı vardır. Tesislerin niteliğinin düşük olması, birey için bir engel oluşturmaktadır. Tesisler, bireyin ulaşabileceği, görebileceği yerlere kurulması gerekmektedir. Bu sayede birey, rekreasyon faaliyetlerine daha kolay ve rahat bir şekilde ulaşabilir. Tesisler farklı yaşlara hitap etmeli, emniyetli olmalı, spor, sanat, müzik vb. alanlarda geliştirilmiş etkinliklere yer verilmeli. Aynı zamanda bu etkinlikler için de bir eğitimci bulunmalıdır (Karaküçük, 2008).

2.12. Ulaşım

Ulaşım, günümüzde şehirlerin en önemli yapısıdır. Şehirleşmenin artması ile pozitif yönde ilerleme yaşaması gereken ulaşım, rekreasyon faaliyetlerine katılımında oldukça önemlidir. Ulaşım alt yapısı yetersiz olan şehirlerde rekreasyon faaliyetlerine katılım oldukça güçtür. Kırsal kesimden rekreasyon tesislerine katılmak isteyen biri için de aynı

şekilde güçlükler vardır. Bu güçlükleri göze almak istemeyen bireyler rekreasyon faaliyetlerine katılmamaktadır. Dolayısıyla rekreasyonun önündeki bir engel de olmaktadır. Teknolojik araçlarla rekreasyon faaliyetleri, bireylere izletip dinlendirilebilir. Bu sayede bireyler, uzaktan da olsa rekreasyonu algılayabilir (Çavdar, 2019). Bütün bu literatürde ifade edilenlerin neticesinde, Mersin ilinin mut ilçesindeki lise öğrencilerinin rekreatif aktivitelere katılım zorluklarının neler olduğunu belirlemek amacı ile bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

2.3.MATERYAL METOT

Araştırmamızın bu bölümünde araştırmamızın evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, kişisel bilgi formu, bilgiler formu ve boş zaman engelleri ölçeği ve verilerin analizinin yapılma şekline yer verilmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmamızın evrenini Mersin ili Mut ilçesinde bulunan liselerde okuyan öğrenciler oluştururken, örneklemini Mut ilçesinde lisede okuyan 62 erkek 138 kadın öğrenci oluşturmaktadır. Örnekleme yöntemi ise, rastgele örneklemedir. Bu faktörler göz önünde bulundurulduğunda, 100 kişilik bir örneklem, evreni temsil yeteneğine sahiptir ve araştırma sonuçlarının genellenmesi için yeterlidir.

Sınırlılıklar

Araştırmamızın evreninin sınırlı olması, araştırma sonuçlarının evrenselliğini sınırlandırmaktadır. Örneklemin büyüklüğünün sınırlı olması, örneklemin evreni temsil etme yeteneğini sınırlandırmaktadır. Keşifsel bir araştırma yöntemi kullanılması, araştırma sonuçlarının nedenselliği hakkında kesin bir sonuca varılmasını sınırlandırmaktadır.

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu, katılımcıların demografik özelliklerini tanımlamaya yönelik soruları içermektedir. Gönüllü onam formu ve anket ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır. 18 yaşından küçükler için veli izin formu alınmıştır. 09.11.2022 tarihli 07 toplantı sayısı 152-181 karar sayısı ile Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul onayı bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Yapmış olduğum araştırmada iki kısımdan oluşan anket kullanılmıştır. Birinci kısımda katılımcıların yaş, cinsiyet, okumuş oldukları okullar, sınıfları, sınıflarındaki başarı durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz, annenizin eğitim durumu, babanızın eğitim durumu, ailenizin aylık geliri, yaşamınızın çoğunluğunu geçirdiğiniz yer, boş

zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz, boş zamanlarınızı genellikle nasıl dertlendiriyorsunuz, lisenizin sahip olduğu rekreasyonel alanların yeterliliğini değerlendiriniz, lisenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları haftalık ne sıklıkla kullanıyorsunuz, ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanların yeterliliğini değerlendiriniz ve ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları haftalık ne sıklıkla kullanıyorsunuz gibi demografik bilgiler bulunmaktadır. İkinci kısımda Alexandris ve Carroll (1997) tarafından geliştirilen boş zaman engelleri ölçeği bulunmaktadır. Boş zaman engelleri ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ise Gürbüz ve Karaküçük (2007) yapmış ve daha sonra ise Gürbüz, Öncü ve Emir (2012) aracılığı ile boş zaman engelleri ölçeği revize edilmiştir. Boş zaman engelleri ölçeği 18 maddeden ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Anketin alt boyutları ise bireysel psikoloji (1-2-3), bilgi eksikliği (4-5-6), tesis (7-8-9), arkadaş eksikliği (9-10-11), zaman (12-13-14) ve ilgi eksikliği (15-16-17-18) şeklinde bulunmaktadır. Ankette yer alan maddeler 4 (1=Kesinlikle Önemsiz, 2=Önemsiz, 3=Önemli, 4=Çok önemli)'lü likert tipte olup 1 ile 4 arasında değerlendirilmiştir. Araştırmamızdaki katılımcıların demografik bilgilerinin normal dağılım gösterip göstermediklerini Kolmogorov Smirnov testi ile araştırılmıştır. İkili olan karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi ve çoklu karşılaştırmalar için ise Kruskal Wallis varyans analizi yapılmıştır. Araştırmamızda istatistiksel olarak $p < .05$ anlamlı kabul edilmiştir. Araştırmamızda kullandığımız anketin Cronbach-Alpha güvenilirlik değeri alt boyutlardan Bilgi Eksikliği 79, Tesis 63, Birey Psikoloji 72, Arkadaş Eksikliği 82, Zaman 64, İlgi eksikliği 75 olarak bulunur iken anketin geneli için 84 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Çalışmamızda kullandığımız anket sonucunda elde ettiğimiz verilerin analizi için SPSS 22 programı kullanılarak; Kolmogorov Smirnov testi Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis varyans testi uygulanmıştır.

2.4. BULGULAR

Katılımcıların demografik yaş, cinsiyet, gelir durumu, yaşadıkları yer özelliklerine ve diğer tanımlayıcı özelliklerine okudukları okul, sınıf, anne-baba eğitim durumu, başarı durumu, rekreasyonel eğilimlerine yönelik bulgular tablolarda verilmiştir.

Tablo 1. Demografik ve Okul Bilgileri Dağılımları

	Değişkenler	n	%
Cinsiyet	Erkek	62	30.588
	Kadın	138	69.412
Yaş	14-19 Yaş Arası	200	100
Okulunuz	Fen Lisesi	81	40.094
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	79	39.319
	Sosyal Bilimler Lisesi	5	3.076
	Anadolu Lisesi	34	16.042
Sınıfınız	9. sınıf	13	6.647
	10. sınıf	39	18.235
	11. sınıf	60	30.000
	12. sınıf	87	43.118

Tablo 1’de katılımcılara ait cinsiyet, yaş, okudukları okul ve buldukları sınıf bilgilerine yer verilmiştir

Tablo 2. Aile Eğitim ve Gelir Bilgileri Dağılımları

	Değişkenler	n	%
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	71	35.471
	Ortaokul	63	31.471
	Lise	13	7.647
	Yüksekokul	46	22.235
	Lisans	7	4.118
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	93	45.882
	Ortaokul	53	24.941
	Lise	32	17.059
	Lisans	21	12.353
	Doktora	1	0.588
Ailenizin Aylık Geliri	1000-2000 TL	20	9.00
	2000-3000 TL	60	30.882
	5000 TL ve üzeri	120	60.235

Tablo 3’de Anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ailenin gelir bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 4. Boş Zaman Alanlarının Yaşanılan Yerde ve Lisedeki Kullanım Düzeyleri

	Değişkenler	n	%
Yaşamınızın Çoğunluğunu Geçirdiğiniz Yer	İl	21	10.353
	İlçe	111	55.294
	Köy/Kasaba	68	29.353
Boş Zaman Süreniz	1-3 saat	46	23.564
	10 saat ve üzeri	27	13.529
	4-6 saat	66	31.353
	7-9 saat	61	30.000
Boş Zamanlarınızı Değerlendirir İken Ne Sıklıkla Güçlük Çekiyorsunuz	Bazen	136	67.647
	Her zaman	38	18.235
	Hiçbir zaman	26	15.118
	Kısmen	6	3.529
Boş Zamanlarınızı Genellikle Nasıl Değerlendiriyorsunuz	Kesinlikle Yeterli	160	77.059
	Kesinlikle Yetersiz	13	7.647
	Yeterli	10	5.882
	Yetersiz	10	5.882
	Kısmen	95	44.118
Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanlar Yeterlimi	Kesinlikle Yeterli	3	1.765
	Kesinlikle Yetersiz	15	11.176
	Yeterli	27	15.882
	Yetersiz	60	28.059
Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanlar Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz	1-3 saat	82	40.000
	10 saat ve üzeri	8	3.941
	4-6 saat	62	70.588
	7-9 saat	21	11.588
	Kullanmıyorum	27	18.882
İlinizi/ilçenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanlar Yeterlimi	Kısmen	80	40.176
	Kesinlikle Yeterli	4	2.353
	Kesinlikle Yetersiz	23	12.706
	Yeterli	21	10.941
	Yetersiz	72	34.824
İlinizi/ilçenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanlar Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz	1-3 saat	75	38.235
	10 saat ve üzeri	5	2.941
	4-6 saat	54	27.118
	7-9 saat	25	13.529
	Kullanmıyorum	41	19.176

Tablo 5'te Boş zamanın yaşanılan yerde rekreasyon alanlarının kullanım düzeyleri, öğrenim görülen lisede rekreasyon alanlarının kullanım düzeyleri ve nasıl değerlendirildiğine dair veriler gösterilmiştir.

Tablo 6. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin İle Alt Boyutları Arasındaki Farklılık Değerleri.

BZEÖAB	Bireysel Psikoloji	Bilgi Eksikliği	Tesis	Arkadaş Eksikliği	Zaman	İlgi Eksikliği
Bireysel Psikoloji	Pearson's r					
	p-value					
Bilgi Eksikliği	Pearson's r	0.414				
	p-value	< .001				
Tesis	Pearson's r	0.393	0.637			
	p-value	< .001	< .001			
Arkadaş Eksikliği	Pearson's r	0.506	0.476	0.648		
	p-value	< .001	< .001	< .001		
Zaman	Pearson's r	0.544	0.508	0.533	0.695	
	p-value	< .001	< .001	< .001	< .001	
İlgi Eksikliği	Pearson's r	0.486	0.571	0.584	0.543	0.647
	p-value	< .001	< .001	< .001	< .001	< .001

(p < .05)

Tablo 4'te çalışmamızda kullanmış olduğumuz Boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutları arasındaki farklılık incelediğimizde ölçeğimizin alt boyutları arasında pozitif yönde bir Correlations olduğu ve aralarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Cinsiyet Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonucu

	Cinsiyet	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	Erkek	62	2.532	0.651	-1.124	0.263
	Kadın	138	2.658	0.684		
Bilgi Eksikliği	Erkek	62	2.744	0.621	-1.554	0.122
	Kadın	138	2.904	0.620		
Tesis	Erkek	62	2.795	0.533	-1.693	0.092
	Kadın	138	2.963	0.624		
Arkadaş Eksikliği	Erkek	62	2.468	0.549	-2.191	0.030
	Kadın	138	2.695	0.652		
Zaman	Erkek	62	2.468	0.668	-1.497	0.136
	Kadın	138	2.624	0.609		
İlgi Eksikliği	Erkek	62	2.563	0.636	-0.463	0.644
	Kadın	138	2.614	0.688		

(p < .05)

Tablo 5'te çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin cinsiyet değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü

varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların cinsiyetlerin boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Yaş Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Yaşınız	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	14-16 yaş arası	67	2.709	0.665	0.730	0.535
	17-19 yaş arası	133	2.554	0.697		
Bilgi Eksikliği	14-16 yaş arası	67	3.057	0.583	3.996	0.009
	17-19 yaş arası	133	2.731	0.622		
Tesis	14-16 yaş arası	67	3.064	0.532	1.737	0.161
	17-19 yaş arası	133	2.827	0.635		
Arkadaş Eksikliği	14-16 yaş arası	67	2.773	0.594	2.350	0.074
	17-19 yaş arası	133	2.517	0.630		
Zaman	14-16 yaş arası	67	2.702	0.587	3.118	0.028
	17-19 yaş arası	133	2.456	0.639		
İlgi Eksikliği	14-16 yaş arası	67	2.676	0.585	2.460	0.065
	17-19 yaş arası	133	2.492	0.702		

(p < .05)

Tablo 6'da çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin yaş değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların yaşlarının boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı sadece arkadaş eksikliği alt boyutu ile yaş değişkeni arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Sınıfınız Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Sınıfınız	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	9. sınıf	31	2.570	0.673	0.342	0.795
	10. sınıf	51	2.562	0.675		
	11. sınıf	75	2.671	0.640		
	12. sınıf	43	2.865	0.602		
Bilgi Eksikliği	9. sınıf	31	2.989	0.618	1.574	0.198
	10. sınıf	51	2.712	0.622		
	11. sınıf	75	2.876	0.605		
	12. sınıf	43	2.974	0.700		
Tesis	9. sınıf	31	2.957	0.492	1.686	0.172
	10. sınıf	51	2.758	0.680		
	11. sınıf	75	2.973	0.545		
	12. sınıf	43	3.051	0.756		
Arkadaş Eksikliği	9. sınıf	31	2.688	0.564	0.369	0.775
	10. sınıf	51	2.575	0.677		
	11. sınıf	75	2.613	0.610		
	12. sınıf	43	2.744	0.735		
Zaman	9. sınıf	31	2.645	0.583	0.974	0.406
	10. sınıf	51	2.451	0.663		
	11. sınıf	75	2.622	0.599		
	12. sınıf	43	2.641	0.775		
İlgi Eksikliği	9. sınıf	31	2.677	0.596	3.716	0.013
	10. sınıf	51	2.343	0.768		
	11. sınıf	75	2.717	0.600		
	12. sınıf	43	2.731	0.616		

(p < .05)

Tablo 7’de çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin sınıfınız değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların sınıfları ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 10. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Sınıfınızdaki Başarı Durumları Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Sınıfınızdaki Başarı Durumunuz	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	Düşük	9	2.481	0.801	0.448	0.640
	Orta	113	2.652	0.638		
	Yüksek	48	2.569	0.740		
Bilgi Eksikliği	Düşük	9	2.815	0.944	0.194	0.824
	Orta	113	2.876	0.558		
	Yüksek	48	2.812	0.704		
Tesis	Düşük	9	3.000	0.882	0.190	0.827
	Orta	113	2.894	0.566		
	Yüksek	48	2.938	0.633		
Arkadaş Eksikliği	Düşük	9	2.370	0.873	0.784	0.548
	Orta	113	2.643	0.565		
	Yüksek	48	2.632	0.722		
Zaman	Düşük	9	2.593	0.813	0.101	0.904
	Orta	113	2.590	0.574		
	Yüksek	48	2.542	0.726		
İlgi Eksikliği	Düşük	9	2.556	0.846	0.058	0.943
	Orta	113	2.611	0.649		
	Yüksek	48	2.578	0.702		

(p < .05)

Tablo 8’de çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin sınıfınızdaki başarı durumu değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların sınıfınızdaki başarı durumu ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 11. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Ailenizin Aylık Geliri Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Ailenizin Aylık Geliri	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	1000-2000 TL	27	2.627	0.824	0.134	0.940
	2000-3000 TL	36	2.593	0.656		
	3000-4000 TL	38	2.556	0.716		
	5000 TL ve üzeri	99	2.643	0.650		
Bilgi Eksikliği	1000-2000 TL	27	2.863	0.890	0.466	0.706
	2000-3000 TL	36	2.728	0.490		
	3000-4000 TL	38	2.852	0.602		
	5000 TL ve üzeri	99	2.889	0.612		
Tesis	1000-2000 TL	27	2.706	0.881	1.642	0.182
	2000-3000 TL	36	2.790	0.648		
	3000-4000 TL	38	2.877	0.593		
	5000 TL ve üzeri	99	2.990	0.523		
Arkadaş Eksikliği	1000-2000 TL	27	2.392	0.844	1.964	0.121
	2000-3000 TL	36	2.457	0.473		
	3000-4000 TL	38	2.667	0.647		
	5000 TL ve üzeri	99	2.700	0.611		
Zaman	1000-2000 TL	27	2.392	0.835	0.561	0.641
	2000-3000 TL	36	2.593	0.492		
	3000-4000 TL	38	2.568	0.612		
	5000 TL ve üzeri	99	2.606	0.632		
İlgi Eksikliği	1000-2000 TL	27	2.397	0.893	0.868	0.459
	2000-3000 TL	36	2.509	0.521		
	3000-4000 TL	38	2.639	0.637		
	5000 TL ve üzeri	99	2.646	0.675		

(p < .05)

Tablo 9’da çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin ailenizin aylık geliri değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların ailenizin aylık geliri ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 12. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Yaşamınızın Çoğunluğunu Geçirdiğiniz Yer Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu

EBSA Alt Boyutları	Yaşamınızın Çoğunluğunu Geçirdiğiniz Yer	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	İl	21	2.588	0.716	0.392	0.677
	İlçe	111	2.660	0.668		
	Köy/Kasaba	68	2.553	0.659		
Bilgi Eksikliği	İl	21	2.842	0.722	2.356	0.098
	İlçe	111	2.933	0.590		
	Köy/Kasaba	68	2.675	0.572		
Tesis	İl	21	2.912	0.730	1.641	0.197
	İlçe	111	2.972	0.519		
	Köy/Kasaba	68	2.763	0.639		
Arkadaş Eksikliği	İl	21	2.649	0.675	0.606	0.546
	İlçe	111	2.656	0.619		
	Köy/Kasaba	68	2.526	0.613		
Zaman	İl	21	2.491	0.696	0.447	0.641
	İlçe	111	2.603	0.587		
	Köy/Kasaba	68	2.596	0.672		
İlgi Eksikliği	İl	21	2.651	0.757	0.700	0.498
	İlçe	111	2.622	0.633		
	Köy/Kasaba	68	2.487	0.680		

(p < .05)

Tablo 10’da çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin yaşamınızın çoğunluğunu geçirdiğiniz yer değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların yaşamınızın çoğunluğunu geçirdiğiniz yer ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 13. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Boş Zaman Süreniz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Boş Zaman Süreniz	n	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	1-3 saat	33	2.551	0.591	1.478	0.222
	10 saat ve üzeri	75	2.485	0.734		
	4-6 saat	51	2.706	0.735		
	7-9 saat	41	2.732	0.528		
Bilgi Eksikliği	1-3 saat	37	2.928	0.438	0.349	0.790
	10 saat ve üzeri	67	2.818	0.769		
	4-6 saat	53	2.902	0.555		
	7-9 saat	43	2.805	0.582		
Tesis	1-3 saat	35	2.797	0.510	0.708	0.548
	10 saat ve üzeri	59	2.861	0.728		
	4-6 saat	62	2.967	0.559		
	7-9 saat	44	2.976	0.508		
Arkadaş Eksikliği	1-3 saat	23	2.638	0.481	1.323	0.269
	10 saat ve üzeri	55	2.509	0.678		
	4-6 saat	51	2.752	0.666		
	7-9 saat	41	2.618	0.575		
Zaman	1-3 saat	29	2.565	0.563	2.382	0.071
	10 saat ve üzeri	66	2.412	0.663		
	4-6 saat	64	2.732	0.706		
	7-9 saat	41	2.610	0.465		
İlgi Eksikliği	1-3 saat	23	2.739	0.519	1.796	0.150
	10 saat ve üzeri	64	2.450	0.754		
	4-6 saat	68	2.716	0.675		
	7-9 saat	45	2.573	0.600		

(p < .05)

Tablo 11’de çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin boş zaman süreniz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların boş zaman süreniz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 14. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Boş Zamanlarınızı Değerlendirmekte Ne Sıklıkla Güçlük Çekiyorunuz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Boş Zamanlarınızı Değerlendirmekte Ne Sıklıkla Güçlük Çekiyorunuz			f	p
		x	sd		
Bireysel Psikoloji	Bazen	2.623	0.676	1.816	0.167
	Her zaman	2.763	0.634		
	Hiçbir zaman	2.417	0.697		
Bilgi Eksikliği	Bazen	2.838	0.547	1.989	0.140
	Her zaman	3.032	0.701		
	Hiçbir zaman	2.708	0.812		
Tesis	Bazen	2.919	0.542	0.090	0.914
	Her zaman	2.871	0.718		
	Hiçbir zaman	2.931	0.722		
Arkadaş Eksikliği	Bazen	2.664	0.611	0.845	0.431
	Her zaman	2.591	0.659		
	Hiçbir zaman	2.486	0.681		
Zaman	Bazen	2.609	0.588	1.437	0.241
	Her zaman	2.613	0.584		
	Hiçbir zaman	2.375	0.842		
İlgi Eksikliği	Bazen	2.617	0.658	0.366	0.694
	Her zaman	2.613	0.661		
	Hiçbir zaman	2.490	0.761		

(p < .05)

Tablo 12’de çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların y boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 15. Boş Zamanlarınızı Genellikle Nasıl Değerlendirildiğine Ait Değişken Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Boş Zamanlarınızı Genellikle Nasıl Değerlendirirsiniz	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	Acık alan etkinliklere katılarak	2.278	0.574	2.474	0.046
	Ev işi aktivitelere katılarak	2.705	0.645		
	Fiziksel etkinliklere katılarak	2.410	0.735		
	Okul içi etkinliklere katılarak	2.367	0.728		
	Sosyal etkinliklere katılarak	2.233	0.786		
Bilgi Eksikliği	Acık alan etkinliklere katılarak	2.556	0.584	2.036	0.092
	Ev işi aktivitelere katılarak	2.919	0.599		
	Fiziksel etkinliklere katılarak	2.821	0.618		
	Okul içi etkinliklere katılarak	2.467	0.724		
	Sosyal etkinliklere katılarak	2.633	0.728		
Tesis	Acık alan etkinliklere katılarak	2.611	0.390	0.701	0.592
	Ev işi aktivitelere katılarak	2.944	0.586		
	Fiziksel etkinliklere katılarak	2.897	0.439		
	Okul içi etkinliklere katılarak	2.733	0.717		
	Sosyal etkinliklere katılarak	2.867	0.919		
Arkadaş Eksikliği	Acık alan etkinliklere katılarak	2.222	0.544	2.538	0.042
	Ev işi aktivitelere katılarak	2.705	0.611		
	Fiziksel etkinliklere katılarak	2.462	0.586		
	Okul içi etkinliklere katılarak	2.300	0.483		
	Sosyal etkinliklere katılarak	2.367	0.867		
Zaman	Acık alan etkinliklere katılarak	2.278	0.712	1.701	0.152
	Ev işi aktivitelere katılarak	2.641	0.594		
	Fiziksel etkinliklere katılarak	2.462	0.701		
	Okul içi etkinliklere katılarak	2.367	0.457		
	Sosyal etkinliklere katılarak	2.267	0.953		
İlgi Eksikliği	Acık alan etkinliklere katılarak	2.417	0.342	2.104	0.083
	Ev işi aktivitelere katılarak	2.653	0.638		
	Fiziksel etkinliklere katılarak	2.673	0.909		
	Okul içi etkinliklere katılarak	2.075	0.624		
	Sosyal etkinliklere katılarak	2.425	0.782		

(p < .05)

Tablo 13'te çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin boş zamanlarınızı genellikle nasıl değerlendirirsiniz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların boş zamanlarınızı genellikle nasıl değerlendirirsiniz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 16. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatyonel Alanlar Yeterlimi Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatyonel Alanlar Yeterlimi		x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	Kısmen		2.618	0.712	0.896	0.468
	Kesinlikle Yeterli		2.556	0.509		
	Kesinlikle Yetersiz		2.386	0.898		
	Yeterli		2.605	0.606		
	Yetersiz		2.732	0.543		
Bilgi Eksikliği	Kısmen		2.871	0.572	1.962	0.103
	Kesinlikle Yeterli		2.333	1.155		
	Kesinlikle Yetersiz		2.561	0.903		
	Yeterli		2.914	0.624		
	Yetersiz		2.949	0.492		
Tesis	Kısmen		2.889	0.557	0.188	0.945
	Kesinlikle Yeterli		2.889	0.839		
	Kesinlikle Yetersiz		2.930	0.960		
	Yeterli		3.000	0.641		
	Yetersiz		2.891	0.450		
Arkadaş Eksikliği	Kısmen		2.533	0.590	2.778	0.029
	Kesinlikle Yeterli		2.778	0.694		
	Kesinlikle Yetersiz		2.368	0.777		
	Yeterli		2.889	0.647		
	Yetersiz		2.717	0.562		
Zaman	Kısmen		2.556	0.578	2.096	0.084
	Kesinlikle Yeterli		2.333	1.155		
	Kesinlikle Yetersiz		2.298	0.888		
	Yeterli		2.815	0.518		
	Yetersiz		2.601	0.582		
İlgi Eksikliği	Kısmen		2.587	0.648	1.038	0.389
	Kesinlikle Yeterli		2.083	1.010		
	Kesinlikle Yetersiz		2.421	0.886		
	Yeterli		2.685	0.713		
	Yetersiz		2.674	0.555		

(p < .05)

Tablo 14'te çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin lisenizin sahip olduğu rekreatyonel alanlar yeterlimi değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların lisenizin sahip olduğu rekreatyonel alanlar yeterlimi ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel

psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 17. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanları Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz Değişkeni İle Arasındaki İlişiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	Lisenizin Sahip Olduğu Rekreatif Alanları Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	1-3 saat	2.554	0.714	0.837	0.503
	10 saat ve üzeri	2.533	0.901		
	4-6 saat	2.622	0.609		
	7-9 saat	2.574	0.721		
	Kullanmıyorum	2.827	0.630		
Bilgi Eksikliği	1-3 saat	2.877	0.646	2.623	0.037
	10 saat ve üzeri	2.133	0.901		
	4-6 saat	2.833	0.617		
	7-9 saat	2.741	0.555		
	Kullanmıyorum	3.049	0.469		
Tesis	1-3 saat	2.897	0.613	0.733	0.571
	10 saat ve üzeri	2.733	0.983		
	4-6 saat	2.897	0.581		
	7-9 saat	2.815	0.618		
	Kullanmıyorum	3.074	0.526		
Arkadaş Eksikliği	1-3 saat	2.647	0.646	0.846	0.498
	10 saat ve üzeri	2.200	0.730		
	4-6 saat	2.673	0.631		
	7-9 saat	2.500	0.669		
	Kullanmıyorum	2.642	0.538		
Zaman	1-3 saat	2.608	0.662	1.166	0.328
	10 saat ve üzeri	2.000	0.577		
	4-6 saat	2.590	0.625		
	7-9 saat	2.519	0.574		
	Kullanmıyorum	2.617	0.590		
İlgi Eksikliği	1-3 saat	2.559	0.659	2.792	0.028
	10 saat ve üzeri	2.150	0.742		
	4-6 saat	2.534	0.675		
	7-9 saat	2.528	0.771		
	Kullanmıyorum	2.954	0.505		

(p < .05)

Tablo 15'te çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin lisenizin sahip olduğu rekreatif alanları ne sıklıkla kullanıyorsunuz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların lisenizin sahip

olduğu rekreasyonel alanları ne sıklıkla kullanıyorsunuz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 18. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının İlinizin/İlçenizin Sahip Olduğu Rekreasyonel Alanlar Yeterlimi Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	İlinizin/İlçenizin Sahip Olduğu Rekreasyonel Alanlar Yeterlimi	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	Kısmen	2.686	0.642	0.979	0.421
	Kesinlikle Yeterli	2.750	0.500		
	Kesinlikle Yetersiz	2.387	0.797		
	Yeterli	2.591	0.581		
	Yetersiz	2.646	0.702		
Bilgi Eksikliği	Kısmen	2.829	0.547	0.257	0.905
	Kesinlikle Yeterli	2.750	0.739		
	Kesinlikle Yetersiz	2.827	0.688		
	Yeterli	2.970	0.727		
	Yetersiz	2.864	0.652		
Tesis	Kısmen	2.886	0.570	0.819	0.515
	Kesinlikle Yeterli	3.417	0.500		
	Kesinlikle Yetersiz	2.947	0.705		
	Yeterli	2.848	0.588		
	Yetersiz	2.918	0.603		
Arkadaş Eksikliği	Kısmen	2.638	0.578	1.965	0.102
	Kesinlikle Yeterli	3.333	0.816		
	Kesinlikle Yetersiz	2.427	0.620		
	Yeterli	2.667	0.591		
	Yetersiz	2.633	0.681		
Zaman	Kısmen	2.571	0.530	0.446	0.775
	Kesinlikle Yeterli	2.917	0.833		
	Kesinlikle Yetersiz	2.493	0.752		
	Yeterli	2.636	0.705		
	Yetersiz	2.571	0.660		
İlgi Eksikliği	Kısmen	2.600	0.616	0.101	0.982
	Kesinlikle Yeterli	2.688	0.966		
	Kesinlikle Yetersiz	2.550	0.692		
	Yeterli	2.557	0.711		
	Yetersiz	2.633	0.720		

(p < .05)

Tablo 16’da çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanlar yeterlimi değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların ilinizin/ilçenizin sahip

olduğu rekreasyonel alanlar yeterlimi ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 19. Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının İlinizin/İlçenizin Sahip Olduğu Rekreasyonel Alanları Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz Değişkeni İle Arasındaki İlişkiyi Gösteren Kruskal Wallis H Testi Sonucu.

EBSA Alt Boyutları	İlinizin/İlçenizin Sahip Olduğu Rekreasyonel Alanları Ne Sıklıkla Kullanıyorsunuz	x	sd	f	p
Bireysel Psikoloji	1-3 saat	2.590	0.726	0.521	0.720
	10 saat ve üzeri	2.600	0.830		
	4-6 saat	2.659	0.648		
	7-9 saat	2.478	0.673		
	Kullanmıyorum	2.722	0.604		
Bilgi Eksikliği	1-3 saat	2.872	0.603	1.579	0.182
	10 saat ve üzeri	2.733	0.863		
	4-6 saat	2.862	0.753		
	7-9 saat	2.594	0.611		
	Kullanmıyorum	3.000	0.414		
Tesis	1-3 saat	2.923	0.631	2.109	0.082
	10 saat ve üzeri	3.333	0.527		
	4-6 saat	2.911	0.658		
	7-9 saat	2.638	0.643		
	Kullanmıyorum	3.009	0.378		
Arkadaş Eksikliği	1-3 saat	2.646	0.645	0.575	0.681
	10 saat ve üzeri	2.600	0.894		
	4-6 saat	2.634	0.682		
	7-9 saat	2.449	0.656		
	Kullanmıyorum	2.694	0.481		
Zaman	1-3 saat	2.605	0.664	1.375	0.245
	10 saat ve üzeri	2.267	0.723		
	4-6 saat	2.528	0.683		
	7-9 saat	2.406	0.627		
	Kullanmıyorum	2.731	0.456		
İlgi Eksikliği	1-3 saat	2.596	0.667	2.304	0.061
	10 saat ve üzeri	2.700	0.647		
	4-6 saat	2.512	0.764		
	7-9 saat	2.348	0.718		
	Kullanmıyorum	2.847	0.456		

(p < .05)

Tablo 17’de çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları

ne sıklıkla kullanıyorsunuz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere katılımcıların ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları ne sıklıkla kullanıyorsunuz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

2.5.TARTIŞMA

Bulgular neticesinde elde edilen lise öğrencilerinin rekreatif faaliyetlere katılım zorluklarıyla ilgili görüşlerine ilişkin sonuçlar, araştırmaya dair sorulara yanıt bulma amacıyla boş zaman engelleri etrafında tartışılıp literatürdeki diğer çalışmalarla karşılaştırılarak yorum yapılmıştır. Çalışmamızda kullanmış olduğumuz boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutları arasındaki farklılık incelediğimizde ölçeğimizin alt boyutları arasında pozitif yönde bir korelasyon olduğu ve aralarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Benzer çalışmalarda Çoruh (2013)'un üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu incelemesinde öğrencilerin rekreatif aktivitelere katılımın önündeki engellerin başında zaman ve ilgi eksikliği yer almaktadır. Akyol ve Akkaşoğlu, araştırmasındaki kişilerin rekreasyonel aktivitelere katılımlarının önündeki engelleri bulmak için yaptıkları çalışmada zamanın rekreasyonel aktivitelere katılımın önündeki engellerden birinin olduğunu tespit etmişlerdir. Temir ve Gürbüz (2014)'ün yaptığı çalışma sonucunda analizlere bakılmış ve katılım sağlayan kişilerin rekreasyonel faaliyetlere katılmalarında zamanların kısıtlı olduğu, bununla birlikte ilgilerinin eksik olduğu sonucuna varılmıştır. Kahraman ve ark. (2017) lise öğrencilerinin rekreasyonel faaliyetlere katılmalarını etkileyen faktörlerin incelenmesi adlı bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma sonucunda Anadolu Lisesi öğrencilerinin ulaşım sorunu yaşadığı belirtilmiştir. Öğrencilerin rekreatif aktivitelere karşı ilgilerinin eksik olduğu ortaya çıkan bu lisede cinsiyetlerin aktivitelere katılımında büyük bir fark oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin cinsiyet değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların cinsiyetlerin boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Benzer çalışmalarda, Karaçar ve Paslı (2015), yapmış olduğu bir çalışmada katılımcıların cinsiyetin rekreatif aktivitelere katılma engellerinde önemli rol oynadığı tespit edilmiştir. Özşaker (2012) yapmış olduğu bir araştırmada rekreasyonel faaliyetlere katılım zorluğunda cinsiyetin ve öğrencilerin refah düzeyinin etkili olduğunu tespit etmiştir. Altunay ve Balcı (2018) ise motivasyonun rekreatif aktivitelere

katılımdaki etkenlerden biri olduğunu belirtmiştir. Kuyulu (2022), yapmış olduğu araştırmasında cinsiyetler üzerine anlamlı bir fark bulmuştur. Kadın öğrenciler, erkek öğrencilere göre rekreatif aktivitelere katılma konusunda ilgilerinin daha az olduğu ve psikolojilerinin daha pasif olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu durumun sebebi olarak da rekreatif alanların kadın öğrencilere hitap eden kısmının az olmasından kaynaklandığını belirtmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin yaş değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların yaşlarının boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı sadece arkadaş eksikliği alt boyutu ile yaş değişeni arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Karaküçük ve Gürbüz (2007)'ün yaptığı çalışmada da benzer bir sonuç elde edilmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin okulunuz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların okullarının ne olduğu ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Kuyulu (2022) Lise Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Katılım Motivasyonları ve Engelleri ile Mental İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi adlı çalışmasında bulunan bölgedeki spor tesislerinin yeterli olup olmaması katılımcıların rekreatif faaliyetlerle katılımının engelleri arasında olduğunu ifade etmiştir. Üniversite Öğrencilerinin Sportif ve Sportif Olmayan Rekreatif Etkinliklere Katılmalarına Engel Olabilecek Unsurların İncelenmesi adlı çalışmada Ekinci ve arkadaşları (2014) çalışmaya katılanların bilgi eksikliği, arkadaş eksikliği ve zaman, ekonomik durumu, kişilerin psikolojik yapısı, tesis-hizmet alt yapı bakımından rekreatif aktivitelere katılım zorluğu yaşandığı ortaya koyulmuştur. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin sınıfınız değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır.

Katılımcıların sınıfları ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Lapa ve Ardahan (2009), Akdeniz Üniversitesinde 1138 öğrenci üzerinde yapmış olduğu araştırmada gençlerin rekreatif aktivitelere katılımlarındaki engeller arkadaş çevresinin eksikliği, ders yoğunluğu, faaliyetlerin ilgi çekici olmaması, faaliyet zamanlarının uymaması ve maddi imkansızlıklar olarak belirtmişlerdir. Aydoğdu (2018), Kastamonu'daki üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu bir çalışmada katılımcıların rekreatif aktivite yapmalarına engel olan sebepleri fiziki donanım, sosyalleşme, eksik tanıtım, ulaşım sorunları olarak belirtmiştir. Yine Kastamonu'da başka bir bölümden üniversite öğrencileriyle yapılan bir diğer çalışmada Honça ve Çetinkaya (2017), gençlerin rekreatif aktivitelere katılımındaki en büyük engellerin tesis/hizmet yetersizliği ve erişilebilirlik olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin sınıfınızdaki başarı durumu değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların sınıfınızdaki başarı durumu ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin ailenizin aylık geliri değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların ailenizin aylık geliri ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Acun ve ark. (2015) Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi öğrencilerine yapmış olduğu tarama sonucunda, gençlerin rekreatif aktivitelere katılmalarındaki en büyük engellerin tesis sayısının ve donanım yetersizliği ile ulaşım sıkıntısının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin yaşamınızın çoğunluğunu geçirdiğiniz yer değişkenine göre ortalamaları, tek

yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların yaşamının çoğunluğunu geçirdiğiniz yer ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Zümbül ve ark. (2019) mental açıdan iyi olunursa rekreatif aktivitelere katılımın da iyi olacağını söylemektedir. İpek (2019), öğrencilerin boş zamanlarında neler yaptıklarıyla ilgili bir çalışma yapmıştır ve bu çalışma sonucunda boş zamanlarında rekreatif aktivitelere katılmaları arasında anlamlı bir ilginin bulunduğunu ifade etmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin boş zaman süreniz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların boş zaman süreniz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Şapçılar ve ark. (2019) rekreatif aktivitelerini engelleyen etkenlerin tespit edilmesi amacıyla yaptıkları incelemede zaman eksikliğinin rekreatif aktivitelere katılım açısından engel teşkil ettiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bireysel motivasyonun rekreatif aktivitelere katılım engellerinden biri olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Çavdar ve Yıldız (2020), lise öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin rekreatif aktivite adı altında daha çok ev içi etkinliklerde bulunduğunu belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin evde kendilerini daha iyi hissettikleri, dışarda vakit geçirmek istememeleri biçiminde açıklanabilir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin boş zamanlarınızı genellikle nasıl değerlendirirsiniz

değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların boş zamanlarınınizi genellikle nasıl değerlendirirsiniz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin lisenizin sahip olduğu rekreasyonel alanlar yeterlimi değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların lisenizin sahip olduğu rekreasyonel alanlar yeterlimi ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanlar yeterlimi değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanlar yeterlimi ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Yaşartürk ve ark. (2018) öğrencilerin rekreatif aktivitelere katılma durumlarını ele aldıkları araştırmalarında sınıflararası farklılık ile rekreatif aktivitelere katılma durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilginin elde edildiği sonucuna ulaşmışlardır. Ekinci ve ark. (2014) incelemelerinde bireylerin gelir düzeyinin rekreatif aktivitelere katılım engellerinden biri olduğunu tespit etmişlerdir. Paksoy ve ark. (2016) da yaptıkları araştırmada gelir düzeyinin rekreatif aktivitelere katılımın önündeki bir engel olarak görmüştür. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları ne sıklıkla kullanıyorsunuz değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların ilinizin/ilçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları ne sıklıkla kullanıyorsunuz ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel

psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Kahraman vd. (2017), Lise Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Katılmalarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi adlı araştırmasında Spor Lisesi ve Anadolu Lisesi öğrencilerinin rekreatif aktivitelere katılım engellerini karşılaştırmıştır. Bu araştırmaya göre her iki lisede büyük bir farkın olmadığını ancak Anadolu Lisesi öğrencilerinin, Spor Lisesi öğrencilerine göre ulaşım sıkıntısı yaşadığını, zaman ve ilgi eksikliğinin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin annenizin eğitim durumu değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların annenizin eğitim durumu ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Doğan (2021), Lise Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Eğilimleri ve Rekreatif Faaliyetlere Katılımlarına Engel Olan Faktörler adlı çalışmada lise öğrencilerin rekreatif aktivitelere katılım engellerinin başında psikolojik etken olduğunu tespit etmiştir. Bununla birlikte ilgi, bilgi, tesis ve zaman eksikliğinden kaynaklanan engellerin de var olduğunu ifade etmiştir. Doğan (2021), arkadaş etkeninin diğer etkenlere göre daha az engel teşkil ettiğini belirtmiştir. Şahin ve Kocabulut (2014)'un Sportif Rekreatif Aktivitelere Düzenli Katılımı Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi adlı çalışmada öğrencilerin yorgunluk hissine bağlı olarak aktivitelere katılım zorluğu yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmamıza katılan bireylerin boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin babanızın eğitim durumu değişkenine göre ortalamaları, tek yönlü varyans analizleri ve standart sapmaları bulunmaktadır. Katılımcıların babanızın eğitim durumu ile boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Akyol ve Akkaşoğlu (2020), Gençlerin Boş Zamanlarında Rekreatif Faaliyetlerine Katılım Engelleri Üzerine Bir Araştırma adlı araştırmasında öğrencinin ailesinin aylık gelir durumu asgari ücretin altında kalan kişilerin rekreatif aktivitelere katılımında bir

engel teşkil ettiği sonucuna ulaşmıştır. Gelir durumu iyi olan kısımda ise herhangi bir engel ile karşılaşmadığı belirtilmiştir. Altın ve Barsbuğa (2014) yaptıkları araştırmada yapmış sınıf düzeyinin rekreatif aktivitelere katılıma engel olan bir etken olarak ortaya koymuşlardır. Akoğuz (2012), bizim çalışmamıza nazaran daha geniş bir çalışma yapmış ve özel okulların devlet okullarına göre daha fazla rekreatif alanlara sahip olduğunu belirtmiştir. Bu da demek oluyor ki devlet okullarındaki öğrenciler hizmet/tesis yetersizliği sebebiyle rekreatif aktivitelere katılımda bulunmada zorluk çekmektedir. Demirel ve Harmandar (2009)'ın üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışma sonucunda da Tesis/Hizmet ve Ulaşım”, “Sosyal Ortam ve Bilgi Eksikliği” ile “Birey Psikolojisi” gibi kapsamların diğer üniversitelerdeki araştırmacılara nazaran belirli bir farkın olduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ

Boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutları arasındaki farklılık incelediğimizde ölçeğimizin alt boyutları arasında pozitif yönde bir korelasyon olduğu ve aralarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşlarının boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı sadece arkadaş eksikliği alt boyutu ile yaş değişeni arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların boş zaman engelleri ölçeğinin alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği boyutuna cevap verenlerin sınıfınız değişkenine boş zaman engelleri ölçeği alt boyutlarından bireysel psikoloji, bilgi eksikliği, tesis, arkadaş eksikliği, zaman ve ilgi eksikliği alt boyutları ile aralarında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Öneriler:

- Yerel yönetimlerin rekreasyonel faaliyet alanlarını ve çeşitliliğini artırması ortaya koyarak insanlara seçenek sunmalıdır.
- Okulların ve yerel yönetimler gençleri rekreatif faaliyetlere yöneltmede tanıtım, söyleşi, broşür gibi yolları seçebilmelidir.
- Aile, kadın, çocuk, yaşlılar için rekreasyon alanları belirlenmeli yaşam boyu sağlıklı yaşam teşvik edilmelidir.
- Rekreasyon faaliyetlerinin sadece yazın değil kışında farklı çalışmalarla inşaları bir araya getirecek projeler üretilmelidir.

KAYNAKÇA

- Acun, A., Avcı. A., Şahin. S. (2015). *Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilimleri ve Katılım Engelleri*. 14. Geleneksel Turizm Paneli Bildiriler Kitabı, Sakarya, Türkiye.
- Ağaoğlu, Y., S. Boyacı, M., Serbest Zaman Eğitimi. Modern Toplumda Serbest Zamanın İşlevi ve Planlanması, Ejder Çelik.
- Ağaoğlu, Y., S. Taşmektepligil. M., Bayrak, M. (2005). Dünyada ve Türkiye'de Serbest Zaman Kavramının Tarihsel Gelişimi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2(11), 1-10.
- Ağdemir, S. (1991). Aile ve Eğitim. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 1(1).
- Akoğuz, N. *Özel Okullar ve Devlet Okulları Arasındaki Rekreatif Etkinliklerin Karşılaştırılması Olarak Değerlendirilmesi*. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2012.
- Akyol, C., Akkaşoğlu, S. (2020). Gençlerin Boş Zamanlarında Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Engelleri Üzerine Bir Araştırma, Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 2020, 8(3),2072-2089.
- Akyürek, S. (2016). Rekreasyon Alan ve Faaliyetlerinin Yurt İçi Turizm Talebi ve Yeniden Ziyaret Etme Niyetine Etkisi: Bodrum Örneği (Master's Thesis, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Alexandris, K., Carroll, B. (1997). Demographic Differences In The Perception Of Constrains On Recreational Sport Participation: Results From A Study In Greece, Leisure Studies, 16, 107–125.
- Altan, B. A. (2018). Değişen Dünyada Değişen Okul. Kastamonu Eğitim Dergisi, 26(5), 1579-1588.
- Altın, M., Barsbuğa, Y. (2014, Kasım). Serbest Zaman Faaliyetlerine Üniversite Öğrencilerinin Katılımı ile İlgili Kısıtlamaların Belirlenmesi (Selçuk Üniversitesi Örneği). 13. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Altunay, B., Balcı, R. V. (2018). Ankara İli Keçiören İlçesindeki İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Motivasyonu, Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 9(1), 50-63.
- Ardahan, F., Lapa, T. Y. (2011). Açık Alan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1), 1327-1341.

- Arslan, S. (2011). Serbest Zaman Kullanımı: Sıradan Serbest Zaman Etkinlikleri ve Sistemli Serbest Zaman Etkinlikleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 1-10.
- Aydın, O., Çiftel, N. (2013). Ortaöğretim Kurumlarına Devam Eden Öğrencilerin Akademik ve Mesleki Gelecek Kaygılarının İncelenmesi.
- Aydoğdu, A., Dağistan, M. T., Karaçor, B. (2018). Üniversite Öğrencilerini Sportif Rekreatyonel Faaliyetlerden Alıkoyan Etmenler Üzerine Bir Örnek Olay İncelemesi. *Social, Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 4(11), 410-422.
- Bahadır, M. (2016). Antikçağ'dan Günümüze Boş Zaman Üzerine Bir Değerlendirme. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 103-116.
- Bulgu., N., Koca Arıtan, C., Aşçı, H. (2007). Gündelik Yaşam, Kadın ve Fiziksel Aktivite. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*. 18 (4), 167-181.
- Çakır, V. O. (2017). Üniversite Öğrencilerin Serbest Zaman Doyum Düzeyleri ile Serbest Zaman Yönetimleri Arasındaki İlişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 17-27.
- Çavdar, Ç., Yıldız, M. (2020) Lise Öğrencilerinin Rekreatyonel Faaliyetlere Eğilimleri ve Katılımlarına Engel Olan Faktörler. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3): 437-49.
- Çavdar, Ç. (2019). Lise Öğrencilerinin Rekreatyonel Faaliyetlere Eğilimleri ve Rekreatyonel Faaliyetlere Katılımlarına Engel Olan Faktörler (Master's Thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü).
- Çeliksoy, M. A. (2012). Boş Zaman ve Rekreatyon Yönetimi, Anadolu Üniversitesi Yayını. S:155.
- Çoruh, Y. (2013). "*Üniversite Öğrencilerinin Rekreatyonel Eğilimleri ve Rekreatyonel Etkinliklere Katılımına Engel Olan Faktörler (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği)*", Gazi Üniversitesi Doktora Tezi, Ankara.
- Demir, C., Demir, N. (2006). Bireylerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılmalarını Etkileyen Faktörler İle Cinsiyet Arasındaki İlişki: Lisans Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 6(1), 36-48.
- Demirdağ, Ş. A., Yaylı, A. (2016). Rekreatyon ve Spor Arasındaki İlişki: Düünden Bugüne Yeni Eğilimler. In *15th Traditional Tourism Symposium 2016 Book Of Papers*.
- Doğan, K. (2021). *Lise Öğrencilerinin Rekreatyon Faaliyetlere Eğilimleri ve Rekreatyonel Faaliyetlere Katılımlarına Engel Olan Faktörler*. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi, 2021.

- Duranay Yıldırım, P. (2005). Ortaöğretim Kurumlarının Etkili Okul Özelliklerini Karşılama Düzeyleri (İzmir Örneği) (Master's Thesis).
- Ekinci, N. E., Gündüz, B., Kalkavan, A., ve Üstün, Ü. D. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Sportif ve Sportif Olmayan Rekreatif Etkinliklere Katılmalarına Engel Olabilecek Unsurların İncelenmesi Sportif Bakış. Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(1), 1-13.
- Ersoy, Ö. A., Kurtulmuş, Z., Tekin, N. Ç. (2014). Aile Çocuk Eğitim Programının Annelerin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına ve Ev Ortamını Düzenlenmelerine Etkisinin İncelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 22(3), 1077-1090.
- Ertüzün, E., Fişekçioğlu, B. (2013). Kırsal Alanlarda Yapılan Rekreatif Faaliyetlerin Bölgede Yaşayanlara Etkisi. Ulusal Kop Bölgesel Kalkınma Sempozyumu, 55-58.
- Ferda, A. T. L. I. (2018). Aile Kavramının Ağaoğlu Romanlarındaki Akisleri. Muhafazakar Düşünce Dergisi Sayı 31: Aile, 177.
- Gökçe, H. (2020). Rekreasyon ve Yerel Yönetimler. Ankara: Pegem Akademi.
- Gümüş, H., Özcan, I., Karakullukçu, Ö., Yıldırım, İ. (2014). Ortaöğretim Kurumlarında Serbest Zaman Fiziksel Aktivite Kısıtlayıcıları. 2 (1), 814-825.
- Gürbüz, B., Karaküçük, S. (2007). Boş Zaman Engelleri Ölçeği-28: Ölçek Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, (12)1, 3-10.
- Gürbüz, B., Öncü, E., Emir, E. (2012). Leisure Constraints Questionnaire: Testing The Construct Validity. 12th International Sports Sciences Congress, Denizli, Turkey, 339-343.
- Gürbüz, M., Aydın, A. H. (2012). Zaman Kavramı ve Yönetimi, 4. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güzel, P., Esentaş, M., & Tez, Ö. Y. (2020). Rekreatif Egzersiz ve Motivasyon: Fitness Merkezleri Üzerine Ampirik Bir Çalışma. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 5(3), 206-218.
- Hallaç, S., Öz, F. (2014). Aile Kavramına Kuramsal Bir Bakış. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 6(2), 142-153.
- Hallaç, S., Öz, F. (2014). Aile Kavramına Kuramsal Bir Bakış. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 6(2), 142-153.
- Hazar, A. (2003), Rekreasyon ve Animasyon, 2. Baskı, Detay Yayınları, Ankara.
- Honça, A., Çetinkaya, T. (2017). Perception of participation constraints to recreational activities: A case of university students. International Journal of Recreation and Sport Science, 1(1), 30-37.

International Journal of Sport Culture and Science, 2(Special Issue 1), 814-825.

İpek, M. *Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Katılımını Etkileyen Unsurların Yaşam Doyum Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi*. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, 2019.

İpek, M. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Katılımını Etkileyen Unsurların Yaşam Doyum Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi* (Master's Thesis, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi).

Kahraman, G., Çolak, E., Bayazıt, B., Yılmaz, O., (2017). Lise Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Katılmalarını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *İÜ Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1303-1414.

Karaçar, E., ve Paslı, M. M. (2014). Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Öğrencilerinin Rekreatif Eğilimleri ve Rekreatif Etkinliklere Katılımına Engel Olan Faktörler, *Turizm Akademik Dergisi*, 1(1), 29-38.

Karaküçük, S. (1999). Boş Zamanları Değerlendirme. Gazi Kitapevi. Üçüncü Baskı. S:6-101.

Karaküçük S. (2001) Rekreatif Boş Zamanları Değerlendirme. 4. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.

Karaküçük, S. (2008)“Rekreatif Boş Zamanları Değerlendirme”, Gazi Kitabevi, Ankara, S. 423.

Kaya, B., Metin, T. ve Akoğlan Kozak, M. (2015). Kapalı Rekreatif Tesislerinde Kullanıcıların Akış Deneyimi . *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi* , 12 (2).

Kocaer, G. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ve Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum, Serbest Zaman İlgilenim ve Rekreatif Faaliyetlerine Yönelik Fayda Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Bartın İli Örneği)* (Master's Thesis, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Korkmaz, M. A. (2020). Avrupa'da Aile Araştırmaları: Tarih/Yöntem/Kuram. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 300-317.

Kurar, İ., ve Baltacı, F. (2014). Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Alanya Örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 2), 39-52.

Kurdoğlu, B. Ç., ve Kurt Konakoğlu, S.S. (2018). Amasya Kent Örneğinde Rekreatif Alanları Bilgi Sistemi Oluşturulmasına Yönelik Bir Çalışma. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 19(1), 66-79.

Kuyulu, İ. (2022). Lise Öğrencilerinin Rekreatif Faaliyetlere Katılım Motivasyonları ve Engelleri ile Mental İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 112-1124.

- Lapa, T., Y., Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 20(4), 132-144.
- Nalçacı, A. Bektaş, F. (2012). Öğretmen Adaylarının Okul Kavramına İlişkin Algıları. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 13(1), 239-258.
- Osmanlı, U., Kaya, S. (2014). Püritanizm'den Hedonizm'e Değişen Boş Zaman Kavramı.
- Öksüz, Ekrem, “Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu ile Özel Yurtlarda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi (Balıkesir İli Örneği)”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir, 2012.
- Önal, A. (2007). *Ev Hanımlarının Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımlarının ve Beklentilerinin Tespiti (İstanbul Anadolu Yakası Örneği)* (Master's Thesis, Sakarya Üniversitesi).
- Özer, D., Baltacı, G., 2008, Hacettepe Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizik Tedavi Ve Rehabilitasyon Bölümü, Ankara.
- Özşaker, M. (2012). “Gençlerin Serbest Zaman Aktivitelerine Katılmama Nedenleri Üzerine Bir İnceleme”, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 2012; 14 (1):126-131.
- Pehlivanoglu, M.T. (1976). Rekreasyon ve Ormaniçi Rekreasyon Planlaması. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 16;(2). 149
- Sabbağ, Ç., ve Aksoy, E. (2011). Üniversite Öğrencileri ve Çalışanların Boş Zaman Etkinlikleri: Adıyaman Örneği. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (4), 10-23.
- Saçlı, Ç., ve Kahraman, C. Ö. (2019). Açık Alan Rekreasyonu Olarak Yamaç Paraşütü Etkinliğine Katılanların Motivasyonları ve Etkinlik Memnuniyetlerinin Belirlenmesi: Arsuzfest Örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(4), 1249-1269.
- Sb(Sağlık Bakanlığı)., 2014, Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, 2. Baskı, Kuban Matbaacılık Yayıncılık, 6.
- Sevil, T. (2012). Boş Zaman ve Yönetimi: Boş Zaman ve Rekreasyon Kavram ve Özellikler, Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir, Mayıs. S:6-14.
- Süzer, Melda, “Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları”, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2000, S. 8, S. 1-11.
- Şahin, İ., Kocabulut, Ö. (2014). “Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Düzenli Katılımı Engelleyen Faktörlerin İncelenmesi: Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

- Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, Journal Of Recreation And Tourism Research (Jrtr) 2014, 1 (2).
- Şahin, M. (2013). Okul Kültürünün Bir Ögesi Olarak Okul Törenleri. Milli Eğitim Dergisi, 43(199), 169-185.
- Şapçılar, MC., Kalkan, F., Büyükşalvarcı, A. Akademisyenlerin Rekreatif Faaliyetlere Katılımlarını Engelleyen Faktörlerin Belirlenmesi: Turizm Fakülteleri Örneği. Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi 2019, 5(7): 9-29.
- Şenel, T., ve Buluç, B. (2016). İlkokullarda Okul İklimi ile Okul Etkililiği Arasındaki İlişki. Tünav Bilim Dergisi, 9(4), 1-12.
- Tektaş, M., ve Tektaş, N. (2010). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (23), 221-229.
- Tezcan, M. (2015). Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tezel Şahin, Y. D. D. F. ve Özbey, B. U. S. (2007). Aile Eğitim Programlarına Niçin Gereklik Duyulmuştur? Aile Eğitim Programları Neden Önemlidir? . Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi , 12 (12).
- Üstünova, K. (2005). Türkçede Zaman Kavramı ve İşleniş. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(9), 187-201.
- Vural, H., ve Yılmaz, S. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Mekana Bağlı Serbest Zaman Aktivite Tercihleri ve Rekreatif Eğilimleri. Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi, 5(4), 424-432.
- Yapıcı, Ş. (2010). Türk Toplumunda Aile ve Eğitim İlişkisi. Turkish Studies, 5(4), 1544-1570.
- Yaşartürk, F., Akyüz, H., Karataş, İ., Rekreatif Bölümü Öğrencilerinin Boş Zaman Yönetimi ile Akademik Başarılarını Etkileyen Örgütsel Faktörler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi 2018, 3(2): 233-43.
- Yayla, Ö., ve Çetiner, H. (2019). Boş Zamanların Değerlendirilmesinde Etkili Olan Faktörlerin Boş Zaman Tatminine Etkisi. Turizm Akademik Dergisi, 6(1), 219-228.
- Zorba E., (2007), Türkiye’de Rekreatif Bakış Açısı ve Gelişimi, Gazi Haber Dergisi, Eylül, S:52-55.
- Zümbül, S. (2019). Öğretmen Adaylarının Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinde Bilinçli Farkındalık ve Affetmenin Rollerini. Ege Eğitim Dergisi, 20(1), 20-36.

EKLER

BİLİMSEL ANKET FORMU

Sevgili Öğrenciler;

Elinizde bulunan bu anket formu “**Rekreasyonel Faaliyetlere Eğilimleriniz ve Rekreasyonel Faaliyetlere Katılmamıza Engel olan Faktörlerin Belirlenmesi**” amacıyla hazırlanmıştır. Elde edilen veriler sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Vereceğiniz samimi cevaplarınız için teşekkür eder saygılar sunarım.

Boş Zaman: Bireyin iş, çalışma, uyku ve ev işlerinden sonra özgürce kullanabileceği zaman dilimidir.

Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme): İnsanların boş zamanlarında gönüllü olarak katıldıkları ve kişisel olarak doyum sağladıkları aktivitelerdir.

Ayşe Aslan

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1.Yaşınız (Lütfen belirtiniz)..... 2.Cinsiyetiniz () Erkek () Kadın

3.Okulunuz () Fen Lisesi () Sosyal Bilimler Lisesi () Anadolu Lisesi () Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

4.Sınıfınız () 9 () 10 () 11 () 12

5.Sınıfınızda başarı durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz () Düşük () Orta () Yüksek

6. Annenizin Eğitim Durumu () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora

7. Babanızın Eğitim Durumu () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora

8. Ailenizin aylık geliri () 1000-2000 tl () 2000-3000 tl () 3000-4000 tl () 5000 tl ve üzeri

9. Yaşamınızın çoğunluğunu geçirdiğiniz yer () Köy/Kasaba () İlçe () İl

10. Boş zaman sürenizi haftalık olarak belirtiniz () 1-3 saat () 4-6 saat () 7-9 saat () 10 saat ve üzeri

11. Boş zamanlarınızı değerlendirmekte ne sıklıkla güçlük çekiyorsunuz

() Her zaman () Bazen () Hiçbir Zaman

12. Boş zamanlarınızı genellikle nasıl değerlendiriyorsunuz (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- () Ev içi aktivitelere katılarak (müzik dinlemek, tv izlemek, kitap okumak, vb)
() Okul içi etkinliklere katılarak (spor müsabakaları, eğitici kollar, kütüphaneler, kantin, vb)
() Fiziksel etkinliklere katılarak (yürüme, koşma, çeşitli spor branşları)
() Sosyal etkinliklere katılarak (tiyatro, sinema, sergi, kültürel gezi, vb)
() Açık alan etkinliklere katılarak (festivaller, kamp, doğa gezisi, piknik, vb)
() Diğer (Belirtiniz)

13. Lisenizin sahip olduğu rekreasyonel alanların yeterliğini değerlendiriniz

(Kütüphane, Spor Salonu, Kantin, Okul bahçesi, vb.)

() Kesinlikle Yetersiz () Yetersiz () Kısmen () Yeterli () Kesinlikle Yeterli

14. Lisenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları Haftalık ne sıklıkla kullanıyorsunuz

() 1-3 saat () 4-6 saat () 7-9 saat () 10 saat ve üzeri () Kullanmıyorum

15. İlinizin/İlçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanların yeterliğini değerlendiriniz

(Spor Salonları, Parklar, Kültür merkezleri, avm ler, vb.)

() Kesinlikle Yetersiz () Yetersiz () Kısmen () Yeterli () Kesinlikle Yeterli

16. İlinizin/İlçenizin sahip olduğu rekreasyonel alanları Haftalık ne sıklıkla kullanıyorsunuz

() 1-3 saat () 4-6 saat () 7-9 saat () 10 saat ve üzeri () Kullanmıyorum

BOŞ ZAMAN ENGELLERİ ÖLÇEĞİ						
Her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra, bu ifadelerin sizin rekreasyonel etkinliklere katılmanızı engellemedeki önem derecesini liste üzerinde ayrılan alana işaretleyiniz. Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.		Kesinlikle Önemli	Önemli	Orta	Az Önemli	Çok Önemli
1	Aktivitelerin yorgunluk hissi vermesi					
2	Kendini yorgun hissetmek					
3	Sakatlanmaktan korkmak					
4	Nerden öğreneceğini bilmemek					
5	Nerede katılacağını bilmemek					
6	Öğretecek kimsenin olmaması					
7	Tesis donanımının yetersiz olması					
8	Tesislerin yetersiz olması					
9	Tesislerin kalabalık olması					
10	Arkadaşlarının zamanının olmaması					
11	Beraber katılacak kimsenin olmaması					
12	Arkadaşlarının bu tür etkinliklere katılmaktan hoşlanmaması					
13	Aile için zaman ayırmak zorunda olmak					
14	Sosyal etkinlikler için zaman ayırmak zorunda olmak					
15	Program zamanlarının uygun olmaması					
16	Geçmişte bu tür etkinlikleri sevmemek					
17	İlgili olmamak					
18	Rutin programı bozmak istememek					